

**AZ ÉLELMISZER-TERMELÉS
GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEINEK
PÉNZÜGYI HELYZETE
2015**

Szerzők: Illés Ivett
Keményné Horváth Zsuzsanna

Opponensek: Béládi Katalin
Fogarasi József

Felelős kiadó: Juhász Anikó

Szerkesztőbizottság:	Biró Szabolcs	Lámfalusi Ibolya
	Dublecz Károly	Pető Károly
	Felföldi János	Potori Norbert
	Fertő Imre	Rieger László
	Herdon Miklós	Stummer Ildikó
	Illés B. Csaba	Szakály Zoltán
	Kapronczai István	Szücs István
	Káposzta József	Takács István
	Kemény Gábor	Tóth József
	Kertész Róbert	Tóth Tamás
	Keszthelyi Szilárd	Vágó Szabolcs

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

DOI: <http://dx.doi.org/10.7896/ai1701>
ISSN 2498-5139
ISSN 1418-2130 (Agrárgazdasági Információk sorozat)

Nyomda, kötet: Primerate Kft.
© Agrárgazdasági Kutató Intézet

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatva vagy elektronikusan) történő tárolása vagy továbbítása, továbbá bármilyen elven működő adatbáziskezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5	Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásában működő szervezetek pénzügyi helyzete	17
Problémafelvetés	5	Jövedelemhelyzet	17
Módszer	5	Bevételek és ráfordítások	18
Eredmények	5	Eszközök és források	19
Bevezetés	7	Az élelmiszeripari vállalkozások jellemzői szakágazati, gazdálkodási formák és méretkategóriák szerint	21
Az elemzés alapját képező NAV-adatbázissal kapcsolatos magyarázat	9	Összefoglalás	24
A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat ágazatban tevékenykedő szervezetek pénzügyi helyzete	10	Summary	24
Jövedelem és jövedelmezőség	10	Kivonat	25
Bevételek és ráfordítások	11	Abstract	25
Eszközök és források	12	Mellékletek	26
A mezőgazdasági társas vállalkozások eredményesség, méret és gazdálkodási forma szerinti jellemzői	14	Mellékletek jegyzéke	26
		Hivatkozások jegyzéke	38

Vezetői összefoglaló

Problémafelvetés

Az elemzés célja az élelmiszer-termelésben működő gazdálkodó szervezetek 2015. évi gazdálkodásának bemutatása a 2014. évi eredményekhez hasonlítva. A mezőgazdaságban és élelmiszeriparban tevékenykedő kettős könyvvitelt vezető társas vállalkozások adóbevallásának adatai pontos (nem becslésen alapuló) információt nyújtanak az üzemek működésének pénzügyi, vagyoni és jövedelmezőségi helyzetéről. Ezen adatok áttekintésével és elemzésével, illetve időbeli összehasonlításával valós képet kaphatunk az érintett ágazatok adott évi teljesítményéről, eredményéről.

Módszer

Az elemzés alapvetően pénzügyi viszonyszámokra (megoszlási viszonyszámok, időbeli összehasonlító viszonyszámok) támaszkodik. A vállalkozások tevékenységének elemzéséhez vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetet jellemző mutatókat, megtérülési és tőkeáttételi mutatókat használtunk fel.

Eredmények

A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások adózás előtti eredménye jelentős mértékben, a korábbi évi 165,3 milliárd forintról 105,2 milliárd forintra csökkent 2015-ben. Ez az érték az elmúlt öt évhez viszonyítva rendkívül alacsonynak számít, hiszen kizárólag a 2010. évben érték el a gazdálkodók ennél kedvezőtlenebb eredményt. A 60,1 milliárd forintos (36,3 százalékos) csökkenés hátterében főként a ráfordítások számottevő (41,6 milliárd forintos) bővülése, illetve a bevételek mérséklődése állt, amely a támogatások visszaesésével, illetve az aktivált saját teljesítmények csökkenésével magyarázható. A mezőgazdasági szervezetek számának csökkenése ellenére az összes eszközállományuk 2,4 százalékkal 2878,9 milliárd forintra bővült, amelyet nagyrészt a saját tőke (100,4 milliárd forintos) növekedése eredményezett, míg az idegen források állománya érdemben, 39,7 milliárd forinttal csökkent.

A mezőgazdasággal ellentétben az élelmiszeripar meglehetősen jó évet zárt 2015-ben: a 129,8 milliárd forintos adózás előtti eredmény az elmúlt közel húsz évet tekintve, a 2002. évi 115,3 milliárd forintot megelőzve a legmagasabb eredménynek számít folyó áron. A képet árnyalja ugyanakkor, hogy 2002-es változatlan áron nézve a 2015. évi adózás előtti eredmény továbbra is elmarad az előző évtizedben elért eredményektől. A növekedést a termelő tevékenység nagyobb bevétele, azon belül az export- és a belföldi értékesítés árbevételének bővülése mozgatta, miközben a ráfordítások az élelmiszer-feldolgozásban alig emelkedtek. A mezőgazdasághoz viszonyítva az élelmiszeripar eszközállománya nagyobb ütemben nőtt (8,4 százalékkal bővült), amely közel kétharmad részben valósult meg saját, egyharmad részben külső forrásból.

Bevezetés

Az elemzés célja az élelmiszer-termelés, azaz a mezőgazdasági, vadgazdálkodási és halászati ágazatban (továbbiakban: mezőgazdasági), valamint az élelmiszereket, ital- és dohánytermékeket gyártó ágazatban működő (továbbiakban: élelmiszeripari) gazdasági szervezetek 2015. évi gazdálkodásának bemutatása a 2014. évi eredményekhez hasonlítva. Habár a vizsgálat fókuszában az említett két év adatainak összevetése áll, amennyiben a folyamatok bemutatása igényelte, hosszabb időszakra is visszanyúltak a szerzők.

Az elemzés a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatait tartalmazó adatbázis (NAV-adatbázis) alapján készült, amely a kettős könyvvitelt vezető vállalkozások beszámolóit tartalmazza. A vizsgálat tárgyát képező

mezőgazdaságon és élelmiszeriparon kívüli egyéb nemzetgazdasági ágazatokra vonatkozó adatok a NAV-gyorsjelentésekből származnak.

Nem terjed ki az elemzés az egyszerűsített vállalkozási adó (eva), a kisadózók tételes adója (kata), valamint a kisvállalkozói adó szerint adózó, kettős könyvvizetést végző vállalkozások adataira.

Az elemzés érdemi része szöveges elemzéssel kezdődik, amely a mezőgazdasági, azt követően pedig az élelmiszeripari ágazat eredményességére vonatkozó adatait, bevételeit és kiadásait, továbbá az eszköz- és forrásállományát értékeli. A kiadvány mellékletét képező táblázatok a szöveges elemzés alapjául szolgáló adatokat tartalmazzák részletesen.

Az elemzés alapját képező NAV-adatbázissal kapcsolatos magyarázat

A NAV adatállományában csak az év végén is működő, adóbevallást készítő és a tárgyévet követő május 31-ig hibamentesen benyújtó társas vállalkozások adatai szerepelnek, év közben megszűnt vagy átalakult gazdálkodó egységekre vonatkozó adatokat nem tartalmaz. A jogutód teljesítményéről a működés megkezdésétől számítva csak részadatok állnak rendelkezésre.

A mezőgazdasági kettős könyvvitelt folytató társas vállalkozás közül egyetlen gazdaság eszközállománya és hosszú lejáratú kötelezettségei mind a vállalkozás egyes mutatóihoz, mind pedig az ágazat egészéhez viszonyítva rendkívül kiugró értéket mutattak, amely az elemzés eredményét számottevően torzította, ezáltal kivételre került a vizsgált üzemek köréből.

A foglalkoztatottak száma szerinti csoportosításnál nulla fő olyan esetben szerepel, ha a vállalkozás nem közölt létszámadatot, vagy ha a munkát végzők az adott vállalkozással munkakapcsolatban lévő más gazdálkodó szervezetnél vannak nyilvántartva.

A kkv-besorolásnál az 2004. évi kis- és középvállalkozásokról, fejlesztésük támogatásáról szóló törvényben foglaltakat vettük figyelembe (1. táblázat), a kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó kritérium kivételével.¹ A besoroláson kívül eső vállalkozások az „Egyéb vállalkozások” kategóriában szerepelnek. Ezek egyfelől méretük szerint nagyvállalatok, vagy azért nem minősülnek kkv-nak, mert az állam vagy az önkormányzat közvetlen tulajdoni részesedése a jegyzett tőke alapján külön-külön vagy együttesen meghaladja a 25 százalékot.

1. táblázat: A mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) nagyságcsoportjainak ismérvei

A vállalkozás nagysága	Összes foglalkoztatott száma	Éves nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg ^{a)}
Mikrovállalkozás	10 főnél kevesebb	Árbevétel: legfeljebb 2 millió euró (0,62 milliárd forint), vagy mérlegfőösszeg: legfeljebb 2 millió euró (0,62 milliárd forint)
Kisvállalkozás	10–50 fő	Árbevétel: legfeljebb 10 millió euró (3,09 milliárd forint), vagy mérlegfőösszeg: legfeljebb 10 millió euró (3,09 milliárd forint)
Középvállalkozás	51–250 fő	Árbevétel: legfeljebb 50 millió euró (15,43 milliárd forint), vagy mérlegfőösszeg: legfeljebb 43 millió euró (13,27 milliárd forint)

^{a)} A forintban kifejezett értékhatarok az MNB által közölt középárfolyamon, 2013-ban 296,92 forint/euróval, 2014-ben 308,66 forint/euróval, 2015-ben 309,90 forint/euróval kerültek kiszámításra.

Forrás: 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlesztésük támogatásáról

¹ A társas adóbevallások rendelkezésre álló adatai nem teszik lehetővé a kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó kritérium teljesülésének vizsgálatát.

A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat ágazatban tevékenykedő szervezetek pénzügyi helyzete

Elemzésünkben a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat ágazatban működő (továbbiakban mezőgazdasági) kettős könyvvizetést végző társas vállalkozások pénzügyi helyzetét mutatjuk be a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatai alapján. Vizsgálatunk az erdőgazdálkodásból származó eredményt nem tartalmazza.

A mezőgazdasági társas vállalkozások száma kismértékben csökkent, a tárgyévot megelőző évben tevékenykedő 10 016 vállalkozás helyett 9749 működött 2015-ben. A továbbiakban ezen szervezetek mérleg- és eredménykimutatás-adatait elemezzük.

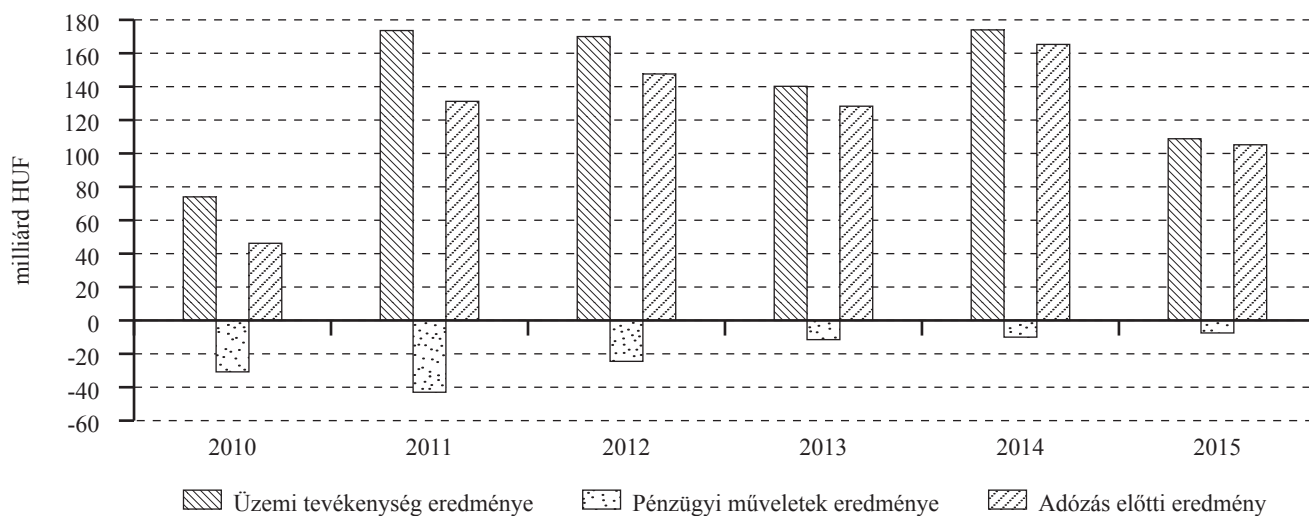
A 2015-ben működő mezőgazdasági vállalkozások száma az összes gazdasági tevékenységet végző szervezetten belül 4,1 százalékot, a nyereségesen működő vállalkozások között pedig 4,4 százalékot tett ki (1. melléklet). A gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások eszközállományának 4,4 százalékát a mezőgazdasági szervezetek birtokolták, a nettó árbevételből ellenben mindössze 2,5 százalékos volt az ágazat részesedése a nemzetgazdaság egészében. A ráfordításokból viszont ennél nagyobb részt képviselt a mezőgazdaság, a gazdasági tevékenységet végző összes szervezet által a termelés során felhasznált és egyéb ráfordítások 2,9 százaléka a mezőgazdasági termelésben hasznosult. Az üzemi tevékenység eredményéből és az adózás előtti eredményből való része-

sedés az előző évhez képest jelentősen csökkent. Az eladósodottság mértéke a mezőgazdasági üzemeknél továbbra is jóval alacsonyabb (38,3 százalék) volt, mint a nemzetgazdaságban tevékenykedő egyéb gazdasági szervezeteké (56,5 százalék).

Jövedelem és jövedelmezőség

A kettős könyvvizetést folytató mezőgazdasági társas vállalkozások adózás előtti eredménye 165,3 milliárd forintból 105,2 milliárd forintra csökkent, azaz több mint 60 milliárd forinttal kevesebb jövedelmet realizáltak a gazdaságok 2015-ben (2. melléklet). A csökkenés a támogatások visszaesésének és a ráfordítások dinamikus emelkedésének tulajdonítható, melyekről a következő alfejezetben részletesebben is lesz szó. Az eredmény csökkenésének hátterében a pozitív adózás előtti eredményű vállalkozások által elért 53,5 milliárd forinttal kisebb nyereség és a negatív adózás előtti eredménnyel működő gazdaságok veszteségének további növekedése állt. Az adózás előtti eredmény értéke az előző évekhez viszonyítva is alacsonynak számít, hiszen kizárólag 2010-ben érték el ennél kedvezőtlenebb eredményt a mezőgazdasági vállalkozások (1. ábra).

1. ábra: Az eredménykategóriák változása a mezőgazdaságban

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A jövedelemcsökkenés már az üzemi tevékenység eredményének 65,2 milliárd forintos mérséklődésében megmutatkozott (2. melléklet). A mezőgazdasági vállalkozások termeléshez felhasznált ráfordításai és az abból származó bevételek különbségeként meghatározott 108,8 milliárd forintos üzemi eredmény elmaradt az elmúlt éveket jellemző üzemi tevékenység eredményétől. A szűk értelemben vett termelő tevékenység alapján nyereségesen gazdálkodók 57,9 milliárd forinttal kisebb nyereséget értek el, míg a negatív üzemi eredményű vállalkozások tovább növelték az üzemi tevékenységből eredő veszteségüket.

A pénzügyi műveletek összességben veszteséget eredményeztek 2015-ben is, viszont annak mértékét 2,5 milliárd forinttal csökkenteni tudták a 2014. évhez képest (2. melléklet), ezáltal a vizsgált évek közül a mezőgazdasági társas vállalkozásoknak a tárgyévben sikerült a legkisebbre mérsékelni veszteségüket. Az eredményre pozitív hatást gyakorolt a pénzügyi tevékenységük alapján veszteséges vállalkozások deficit-csökkentése, viszont a pénzügyi műveleteiket nyereségesen záró vállalkozások kisebb nyereséget értek el, mint a megelőző évben.

A rendkívüli eredmény 1,5 milliárd forintról 3,8 milliárd forintra, azaz több mint kétszeresére bővült a vizsgált időszakban. A pénzügyi műveletekből származó és a rendkívüli eredmény növekedése az üzemi tevékenység eredményének csökkenését csak kismértékben ellensúlyozta, ezáltal 5,2 milliárd forinttal mérsékelte az adózás előtti eredmény kedvezőtlen alakulását. A vállalkozások az adófizetési kötelezettségüknek eleget téve 58,0 milliárd forinttal kevesebb eredményt értek el az előző évhez képest. Az adózott eredmény ilyen mértékű csökkenése az általa számított jövedelmezőségi mutatók mindegyikét kedvezőtlen irányba módosította, így az árbevétel-arányos (ROS), a tőke-arányos (ROE) és az eszközarányos adózott eredmény (ROA) egyaránt romlott, rendre 3,5; 3,8 és 2,1 százalékponttal. Ezáltal az árbevétel-arányos és a tőkearányos adózott eredmény egyaránt 5,4 százalékot, az eszközarányos jövedelmezőség pedig 3,3 százalékot tett ki. Emellett a befektetett eszközök jövedelmezősége 10,3 százalékról 6,3 százalékra, a bérjövedelmezőség 73,2 százalékról mindössze 44,0 százalékra (29,2 százalékponttal) és az egy főre jutó adózott eredmény 2,2 százalékról 1,4 százalékra (0,8 százalékponttal) mérséklődött (4. melléklet), továbbá az alaptőke jövedelmezősége 57,4 százalékról 35,4 százalékra esett vissza.

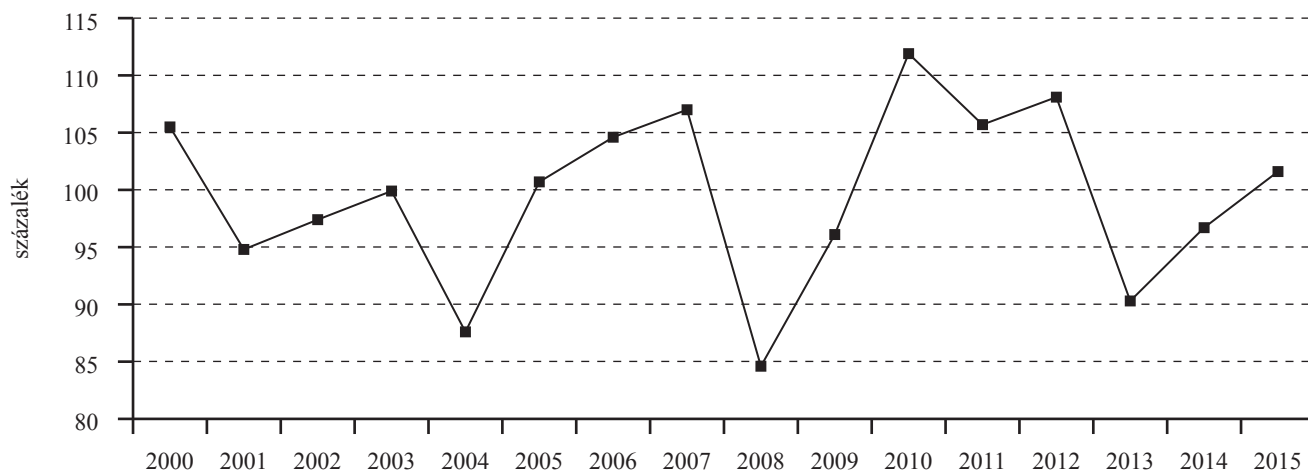
Amint a fent említett eredménykategóriák zöme – a pénzügyi és a rendkívüli eredmény kivételével – számottevően csökkent, úgy a szokásos vállalkozási eredmény is jelentősen mérséklődött. Ezáltal a szokásos vállalkozási eredmény és a saját tőke hányadosaként meghatározott jövedelmezőség 4,1 százalékponttal romlott a 2015. évben. A vállalkozások mérleg szerinti

eredménye is jelentősen csökkent, 121,3 milliárd forintról 69,4 milliárd forintra esett vissza a 2015. évben.

Bevételek és ráfordítások

A jövedelmek csökkenését a mezőgazdasági társas vállalkozások ráfordításainak jelentős, 41,6 milliárd forintos emelkedése és a bevételek 8,2 milliárd forintos mérséklődése okozta (2. melléklet). Az üzemi tevékenység bevételei lényegében változatlanul alakultak, 2140,0 milliárd forintról 2139,2 milliárd forintra csökkentek, ráfordításai pedig 64,4 milliárd forinttal, összességében 2030,4 milliárd forintra nőttek. Az üzemi bevételek közel azonos értéke abból adódott, hogy az aktivált saját teljesítmény 21,6 milliárd forinttal és az egyéb bevételek 24,5 milliárd forinttal történő csökkenését a 45,4 milliárd forintos árbevétel-növekmény ellensúlyozta. Az egyéb bevételek csökkenésének hátterében a visszafizetés nélkül kapott támogatások 28,9 milliárd forintos mérséklődése állt, azaz a szubvenciók állománya az előző évi 168,5 milliárd forintról 139,6 milliárd forintra csökkent. A támogatások előző évhez viszonyított alacsonyabb értéke a vidékfejlesztési program keretében nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások elmaradásával, az 1200 hektár feletti üzemek alaptámogatásának elvonásával, illetve a kifizetési rendszer változásával magyarázható. A kifizetések rendjének eltolódása – amely főként a zöldítési támogatási jogcímnél következett be – azt eredményezte, hogy a 2015. termelési évi támogatási összeg nem jelent meg teljes mértékben a társas vállalkozások adóbevallásában, viszont ez nem jelenti azt, hogy a szubvenciók összege az előző évhez képest mérséklődött volna. Az üzemi tevékenység eredményét jelentősen növelő értékesítésből származó árbevétel bővülése főként az exportértékesítésből származott. Az árbevétel 1722,8 milliárd forintról 1768,1 milliárd forintra történő növekedésének jelentős részét a tárgyévet megelőző évi készletek értékesítése eredményezte, ami az aktivált saját teljesítmény 21,6 milliárd forintos csökkenéséből következethető. Az árbevétel-növekmény kisebb része származott a mezőgazdaság 2015. évi termeléséből, mivel az ágazat bruttó kibocsátása az előző évihez képest 3,0 százalékkal csökkent, viszont az értékesítési árak 3,4 százalékos emelkedése ellensúlyozta a volumencsökkenést, így összességében az árbevétel növekedett (KSH, 2015a). A termelői árak 0,4 százalékkal emelkedtek az előző évhez képest. Mindemellett a ráfordítások árindexe 1,2 százalékkal mérséklődött, ezáltal a termelői árak és a termeléshez felhasznált erőforrások árai kedvezően alakultak, azaz a kettő hányadosaként számított agrárrolló 2015-ben záródott (2. ábra).

2. ábra: Az agrárolló alakulása, 2000–2015

Megjegyzés: Az ábra az előző évi adatok százalékában kifejezett értékeket tartalmazza.

Forrás: KSH-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Az értékcsökkenési leírás 10,4 százalékos bővülése jelentősen megnövelte a ráfordítások értékét, ezáltal tovább csökkentette az üzemi eredményt. A 14,3 milliárd forinttal magasabb értékcsökkenés részben a befektetett eszközállomány 2,0 százalékos növekedésének tulajdonítható. Az üzemi tevékenység eredményét csökkentette továbbá az anyagjellegű ráfordítások 49,2 milliárd forintos növekedése, amelyben az eladott áruk beszerzési értékének 12,6 százalékos növekedése játszotta a főszerepet, míg az anyagköltség kismértékben mérséklődött. A személyi jellegű ráfordítások emelkedése szintén kedvezőtlen irányba mozdította az eredmények alakulását. Ezen belül a bérköltség 7,0 milliárd forinttal nőtt, amely nagyrészt a mezőgazdasági ágazatban 2014-ben alkalmazásban állók rendszeres havi bruttó átlagkeresete és a 2015. évben foglalkoztatottak átlagkeresete közti 4,9 százalékos növekedésből, részben pedig a mezőgazdaságban alkalmazásban állók számának kismértékű (0,8 százalékos) bővüléséből adódott (KSH, 2015b; KSH, 2015c).

A bevételek és a ráfordítások kedvezőtlen alakulását jól tükrözik az alábbi jövedelemhelyzetet jellemző mutatók, amelyek mindegyike negatív irányba módosult 2015-ben. A mezőgazdasági társas vállalkozások által kibocsátott bruttó termelési érték 26,6 milliárd forinttal, míg az anyagköltséggel, az igénybe vett szolgáltatásokkal és az amortizációval csökkentett nettó termelési érték magasabb összeggel, 42,4 milliárd forinttal csökkent a ráfordítások növekedése okán. Mivel a mezőgazdasági társas vállalkozások által a termeléshez felhasznált inputanyagok és szolgáltatások értéke összességében 4,8 milliárd forinttal növekedett, a gazdálkodások által előállított bruttó hozzáadott érték a bruttó termelési értéknél is nagyobb mértékben, 31,4 milliárd forinttal mérséklődött.

Eszközök és források

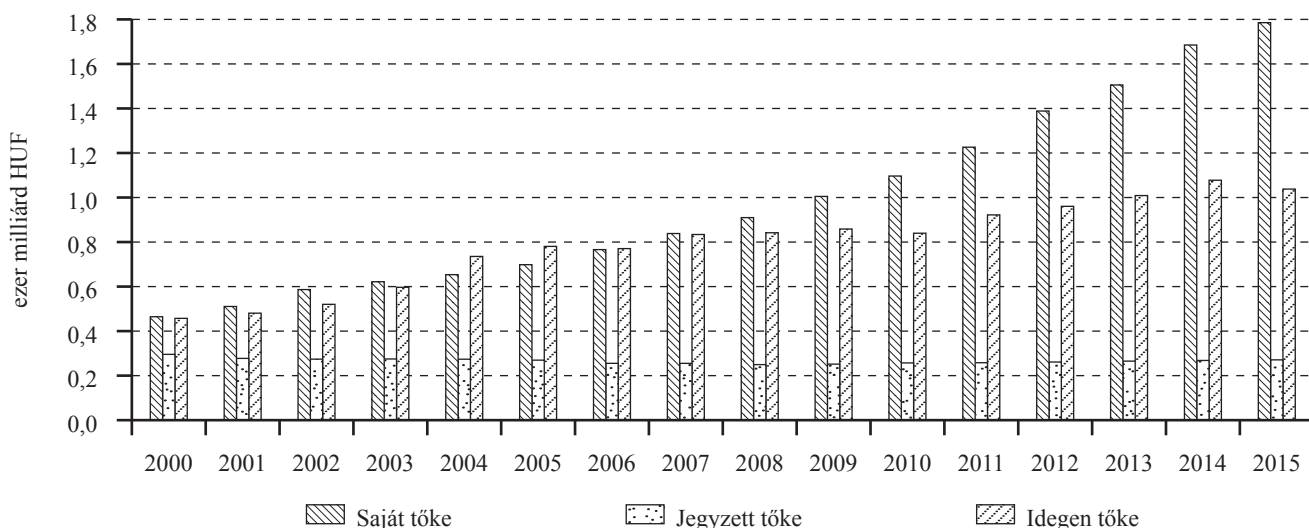
Habár a kettős könyvvezetést folytató mezőgazdasági társas vállalkozások száma csökkent, eszközállományuk a 2014. évi 2810,3 milliárd forintról 2878,9 milliárd forintra nőtt, azaz 2,4 százalékkal múlta felül az előző évi értéket (5. melléklet). Az eszközállomány növekedésének hátterében a forgóeszközök 43,0 milliárd forintos (3,4 százalékos) bővülése és a befektetett eszközök 2,0 százalékos (30,4 milliárd forintos) gyarapodása állt. Mivel a befektetett eszközállomány növekedése értékben elmaradt a forgóeszközök állományának bővülésétől, a befektetett eszközök összes eszközállományon belüli aránya kismértékben 0,2 százalékponttal csökkent. A tárgyi eszközök állománya bővült (32,2 milliárd forinttal), viszont az immateriális javak állománya 6,7 százalékkal (0,5 milliárd forinttal), a befektetett pénzügyi eszközök értéke pedig 1,3 százalékkal (1,2 milliárd forinttal) mérséklődött. A forgóeszköz-állomány 3,4 százalékkal, összértékben 43,0 milliárd forinttal növekedett, amelyet legfőképpen a pénzeszközök számottevő, 42,9 milliárd forintos bővülése eredményezett. A forgóeszközök összes eszközön belüli aránya az állomány növekedésének eredményeképpen kismértékben, 0,4 százalékponttal nőtt. Az értékpapírok állománya 8,6 százalékkal nőtt a 2015. évben, amely 3,4 milliárd forint összértékű növekedést jelentett. A készletek szinte változatlanul alakultak, mindössze 1,2 százalékkal haladták meg a 2014. évi állományt. A követelések 9,4 milliárd forinttal csökkentek. Az aktív időbeli elhatárolások az eszközállományt az előző évhez képest 4,8 milliárd forinttal mérsékeltek.

A forrásokon belül a saját tőke állománya 2000 óta folyamatos bővülést mutat (3. ábra). Ez a növekedés 2015-ben tovább folytatódott, a források között a legnagyobb mértékben, 100,4 milliárd forinttal (6,0 százalékkal) emelkedett az állomány értéke a vizsgált időszakban. A sajáttőke-állomány bővülésének következtében a mezőgazdasági kettős könyvvitelt folytató vállalkozások tőkeerőssége 2,1 százalékponttal növekedett. A saját tőke számottevő bővülésének oka abban rejlik, hogy a gazdálkodók az előző évi eredményüket az eredménytartalékba helyezték, amely 125,1 milliárd forinttal növelte meg annak értékét. Emellett a tőketartalék is nőtt, összességében 29,6 milliárd forinttal. A jegyzett tőke állománya a korábbi évek tendenciájának megfelelően szinte változatlan volt a tárgyévvel megelőző évhez képest (3. ábra), viszont a teljes forrásállomány

növekedésének következtében a jegyzett tőke összes forráson belüli aránya 0,5 százalékponttal csökkent.

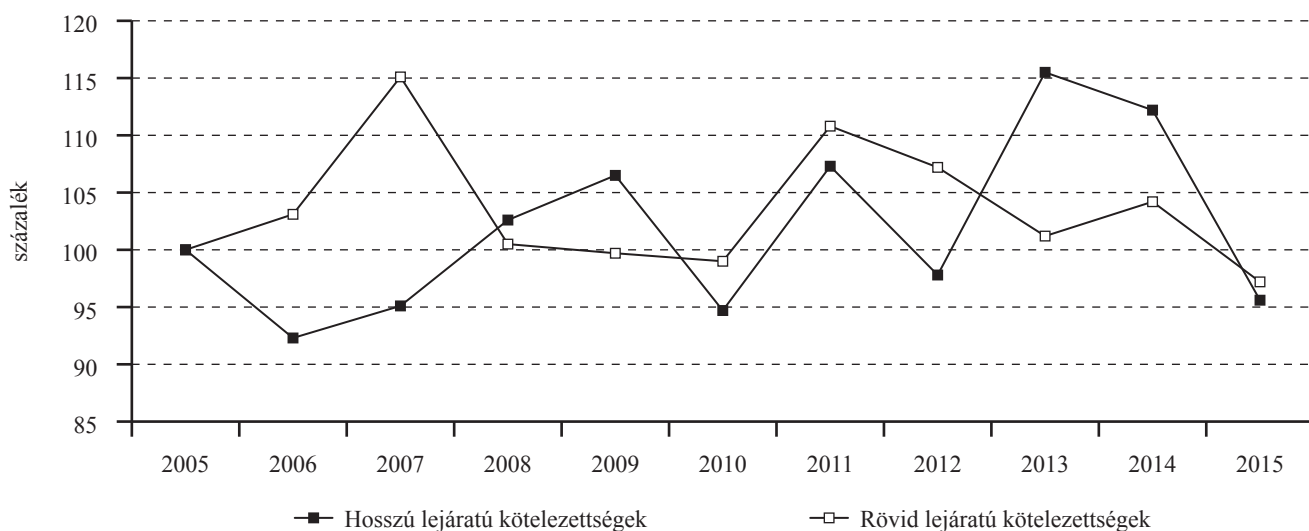
A mezőgazdasági társas vállalkozások kötelezettségei 39,7 milliárd forinttal, 3,7 százalékkal mérséklődtek. A hosszú lejáratú kötelezettségek állománya a rövid lejáratú kötelezettségekhez képest nagyobb arányban csökkent viszont értékben elmaradt attól (4. ábra). Előbbi 15,3, utóbbi pedig 19,9 milliárd forinttal mérséklődött. A saját tőke növekedése és a kötelezettségek mérséklődése együttesen az eladósodottság fokának már egyébként is alacsony mértékét tovább csökkentette 2,3 százalékponttal, ezáltal a mezőgazdasági vállalkozások eladósodottsága 36,1 százalékra mérséklődött. A forgótőke 10,4 százalékkal csökkent, viszont a saját tőkén belüli aránya 1,7 százalékponttal növekedett.

3. ábra: A saját, a jegyzett és az idegen tőke állományának változása, 2000–2015

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

4. ábra: Az eltérő lejáratú kötelezettségek állományának változása az előző év százalékában, 2005–2015

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A rövid lejáratú kötelezettségek csökkenése és a források bővülése a vállalkozások fizetőképességének javulását, azaz a likviditási ráta 11,2 százalékpontos, a likviditási gyorsrátának pedig 8,4 százalékpontos növekedését eredményezte, ezáltal az értékük 187,4, illetve 113,9 százalékra módosult. Emellett a pénzhányad és a pénzeszköz-likviditás is emelkedett, előbbi 35,9 százalékról 43,6 százalékra, utóbbi pedig 30,3 százalékról 37,4 százalékra bővült az előző évhez képest. Továbbá a rövid lejáratú kötelezettségek követelésekhez viszonyított arányaként meghatározott hitelfedezettségi mutató szintén növekedett, összességében 0,6 százalékponttal. A hátrasorolt kötelezettségek 4,5 milliárd forinttal mérséklődtek a vizsgált időszakban. A passzív időbeli elhatárolások értéke 20,1 százalékkal növekedett, ezzel ellentétben a céltartalékok állománya az előző évi 66,2 százalékát érte el.

Mivel a saját tőke állománya a befektetett eszközök növekedésénél nagyobb mértékben bővült, ezáltal a befektetett eszközök fedezettsége 4,3 százalékponttal javult a tárgyévben.

A mezőgazdasági társas vállalkozások eredményesség, méret és gazdálkodási forma szerinti jellemzői

A fentiekben már említettük, hogy a mezőgazdaságban működő társas vállalkozások száma 267 üzemmel csökkent, ezáltal 9749 gazdaság tevékenykedett a 2015. évben. A továbbiakban ezen üzemek adatait különböző szegmensekre bontva elemezzük.

A 2015-ben mezőgazdasági tevékenységet végző társas vállalkozások többsége, 64,2 százaléka nyereségesen gazdálkodott, 31,3 százaléka veszteséget termelt, míg a fennmaradó üzemek nullás eredménnyel zárták az évet. A nyereségesen működő vállalkozások összesen 133,8 milliárd forint adózás előtti eredményt értek el, amelyet a negatív adózás előtti eredményt produkáló gazdaságok 28,6 milliárd forintos vesztesége mérsékelte (6. melléklet).

A mezőgazdasági társas vállalkozások közel egyharmada (32,8 százaléka) nem alkalmaz munkavállalót, további 20,7 százaléka pedig kizárólag egy főt foglalkoztat. A gazdaságok további jelentős része, 30,8 százaléka 2–9 fő közötti munkaerő-állománnyal rendelkezik. A 10–49 fő közötti munkavállalót foglalkoztató vállalkozások száma a mezőgazdaságban tevékenykedő összes gazdaság 13,0 százaléka. Azok az üzemek, amelyeknél az alkalmazottak száma meghaladja az 50 főt, mindössze 2,6 százalékát teszik ki

a teljes állománynak. Az adózás előtti eredmény számottevő részét, 41,6 százalékát a 10 és 49 fő közötti munkavállalóval gazdálkodó üzemek adták, az eredmény egynegyede (25,1 százaléka) pedig a tíznél is kevesebb főt foglalkoztató gazdaságoktól származott. Az adózás előtti eredmény további közel egynegyedét (22,3 százalékát) azok az üzemek realizálták, amelyek 50 vagy annál is több munkavállalónak nyújtottak munkalehetőséget.

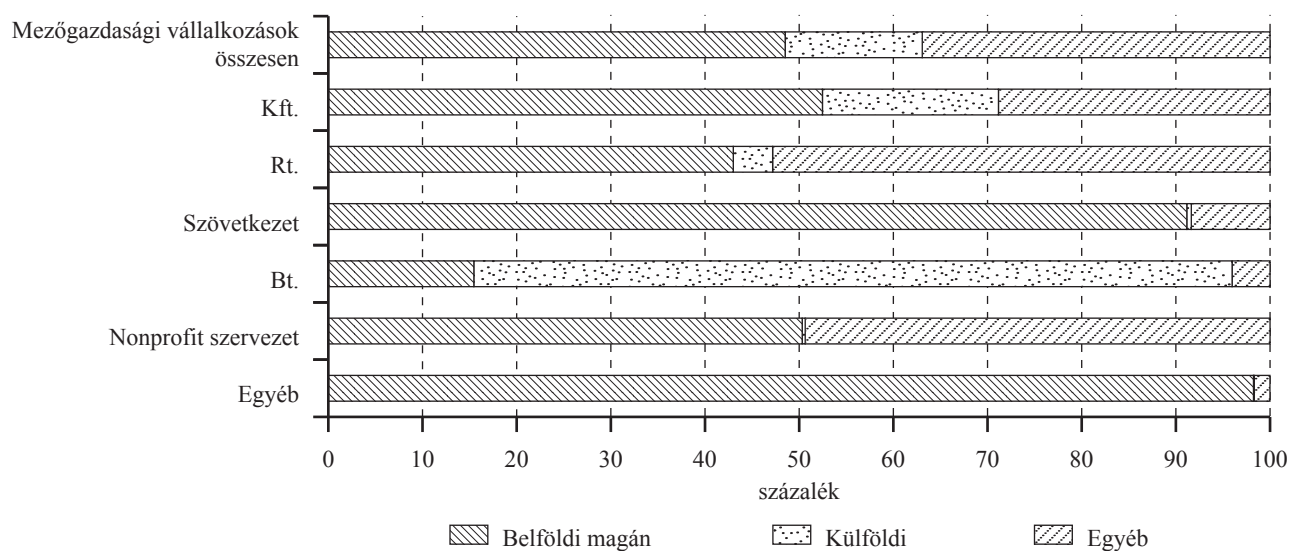
A mezőgazdasági kettős könyvvitelt folytató üzemek körében vizsgált gazdálkodási formák közül a 2015. évben is a korlátolt felelősségű társaság dominált. Az előző évhez képest mindössze 48 gazdasággal kevesebb, 6905 vállalkozás végezte tevékenységét kft. keretei között. Emellett továbbra is jelentős a betéti társaságok száma, amely 82 gazdasággal csökkent 2014-hez viszonyítva, ezáltal 1451 vállalkozás működött ebben a formában a 2015. évben. A mezőgazdaságban a szövetkezet is elterjedt gazdálkodási forma, ezek száma 35 vállalkozással gyarapodott a tárgyévben. A részvénytársaságok száma közel változatlan maradt, 293 vállalkozás folytatott mezőgazdasági termelést 2015-ben. A gazdaságok számának 2,7 százalékos mérséklődése az egyéb vállalkozások kategóriába tartozó üzemek csökkenő számának tulajdonítható.

A mezőgazdasági társaságok túlnyomó többsége (81,9 százaléka) belföldi tulajdonban van. Ezen belül a belföldi magánszemélyi tulajdon dominál (48,5 százaléka), a társasági tulajdon már kisebb arányban van jelen a vállalkozásokban. A mezőgazdaságban tevékenykedő szervezetek tulajdonosi szerkezetéhez hasonlóan a mezőgazdasági korlátolt felelősségű társaságok legnagyobb részben (52,5 százalékban) belföldi magántulajdonban vannak, kevésbé jellemző a külföldi tulajdonban lévő kft.-ként működő vállalkozás (5. ábra). Ezzel ellentétben a betéti társaságokban a külföldi tulajdon rendkívül nagy arányt képvisel. A szövetkezetek zöme (91,2 százaléka) és a nonprofit szervezetek mintegy fele belföldi magántulajdonban van. Emellett számos nonprofit szervezet – az egyéb kategória alatt szerepeltetett – belföldi társasági (22,9 százaléka) és állami (21,4 százaléka) tulajdonban van. A részvénytársaságok esetében az egyéb kategória alatt szintén a belföldi társasági tulajdon a meghatározó.

A mezőgazdasági társas vállalkozások túlnyomó része, 83,4 százaléka mikrovállalkozás, 15,6 százaléka kis- és középvállalkozás. Az egyéb gazdálkodási formában működő vállalkozások száma – amelyek a tulajdonviszony miatt, vagy méret alapján nem minősülnek kis- és középvállalkozásnak – az egy százalékot sem éri el (6. ábra).

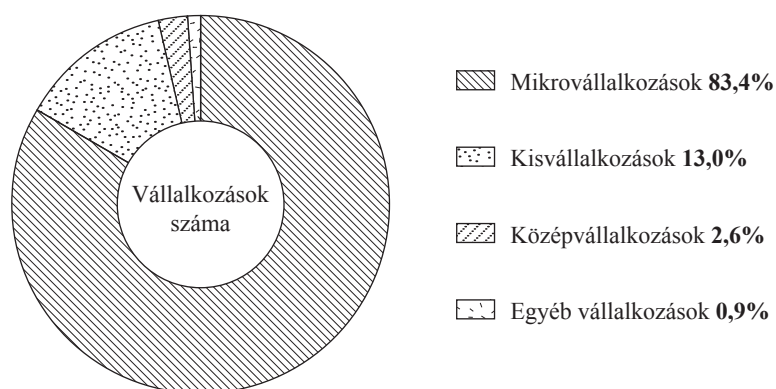
A 8136 mikrovállalkozás az értékesítésből származó nettó árbevétel mindössze 21,0 százalékát állította elő, míg az 1269 kisvállalkozás annak 37,6 száza-

5. ábra: A belföldi és a külföldi tőke aránya a jegyzett tőkén belül a mezőgazdasági vállalkozásoknál és azon belül az egyes gazdálkodási formáknál, 2015

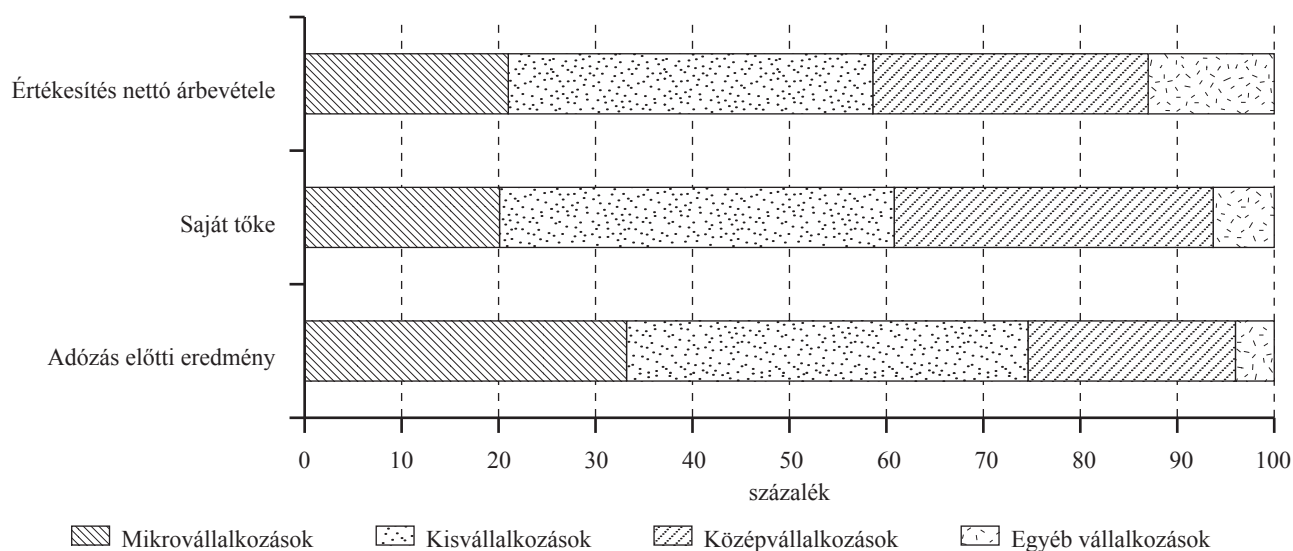
NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

6. ábra: A mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozások méret szerinti bontásban, 2015

NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

7. ábra: Az egyes méretkategóriák részesedése az adózás előtti eredményből, a saját tőkéből és az árbevételeből, 2015

NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

lékát, a 252 közép vállalkozás pedig a 28,4 százalékát adta. A mezőgazdasági vállalkozások 0,9 százalékától, azaz mindössze 92 vállalkozástól származik az értékesítés árbevételének 13,0 százaléka, ám emellett az

adózási eredménynek már csak 3,9 százalékát adják (7. ábra). Az adózás előtti eredmény kimagasló hányadát (41,4 százalékát) a vállalkozások 13,0 százaléka, vagyis az 1269 kisvállalkozás szolgáltatta 2015-ben.

Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásában működő szervezetek pénzügyi helyzete

A társas vállalkozások száma a 2014. évi 5332-ről 5198-ra csökkent az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket (továbbiakban élelmiszeripar) gyártó ágazatban 2015-re. Az élelmiszeripari üzemek legnagyobb részét, 73,0 százalékat a mikrovállalkozások adták (3796 vállalkozás), a kisvállalkozások száma 19,6 százalékot (1019 vállalkozás), a közép-vállalkozások száma 5,6 százalékot (292 vállalkozás), a nagyvállalkozások száma 1,2 százalékot (62 vállalkozás) és az egyéb vállalkozások 0,6 százalékot (29 vállalkozás) tett ki az 5198 vállalkozásból.

A nemzetgazdaságon belül az élelmiszeripari vállalatok aránya 2,2 százalék volt 2015-ben, ebből a nyereséges élelmiszeripari cégek száma 3036 volt, ami a nemzetgazdaság összes nyereséges vállalkozásából 2,1 százalékot tett ki. Az élelmiszeriparhoz a nemzetgazdaság összes eszközállományának 3,7 százaléka, a kötelezettségeknek 3,7 százaléka, a nettó árbevételének 4,8 százaléka kapcsolódott.

Jövedelemhelyzet

Az élelmiszeripari szakágazatok üzemi eredménye 15,4 százalékkal 137,3 milliárd forintra nőtt 2015-ben, az eredmény az elmúlt hat évet tekintve kiemelkedően jónak számít. A növekedés a bevételek ráfordításokat meghaladó mértékű emelkedésének tulajdonítható. A javuló eredmény hátterében ezen felül a 2015. január 1-jén indított Elektronikus Közútiáruforgalom-ellenőrző Rendszer bevezetése és az ágazatban megfigyelhető piaci tisztulási folyamat is áll.

A 2014/2013. év üzemi eredményének növekedése meghaladta a 30 százalékot, ugyanakkor 2015-ben a százalékos növekedés mértéke fele akkorára, 15,4 százalékra mérséklődött. A nyereséges vállalkozások üzemi eredménye 7,1 milliárd forinttal nőtt, a veszteségeseké 11,2 milliárd forinttal javult 2015-ben. Így az élelmiszeripari vállalkozásokon belül a nyereségesek aránya – 0,1 százalékpontot csökkenve – 58,4 százalék volt, a veszteséges vállalkozások száma pedig 1,6 százalékkal 1944-re emelkedett 2015-ben.

Az élelmiszeripari szakágazatok eredménykategóriái a rendkívüli eredmény kivételével pozitívan változtak az előző évi eredményekhez képest 2015-ben.

Az ágazat adózás előtti eredménye 37,5 százalékkal nőtt az előző évhez képest, a pénzügyi eredmény értéke jelentősen javult.

Az élelmiszeripari szakágazatok pénzügyi eredménye 70,2 százalékkal, azaz 20,8 milliárd forinttal –8,8 milliárd forinttal javult 2015-ben. Ennek hátterében a pénzügyi műveletek bevételeinek 27,5 százalékos növekedése (+11,5 milliárd forint), illetve a ráfordítások 13,0 százalékos (–9,3 milliárd forint) csökkenése áll. A kamatbevételek ugyan 4,4 százalékkal csökkentek az előző évhez képest, ugyanakkor a kapott osztalék részesedése meghatszorozódott. A kamatkiadások 17,2 százalékkal 18,8 milliárd forinttal csökkentek, amelyet az élelmiszeriparban is nyújtott kedvezményes hitelkonstrukciók segítettek.

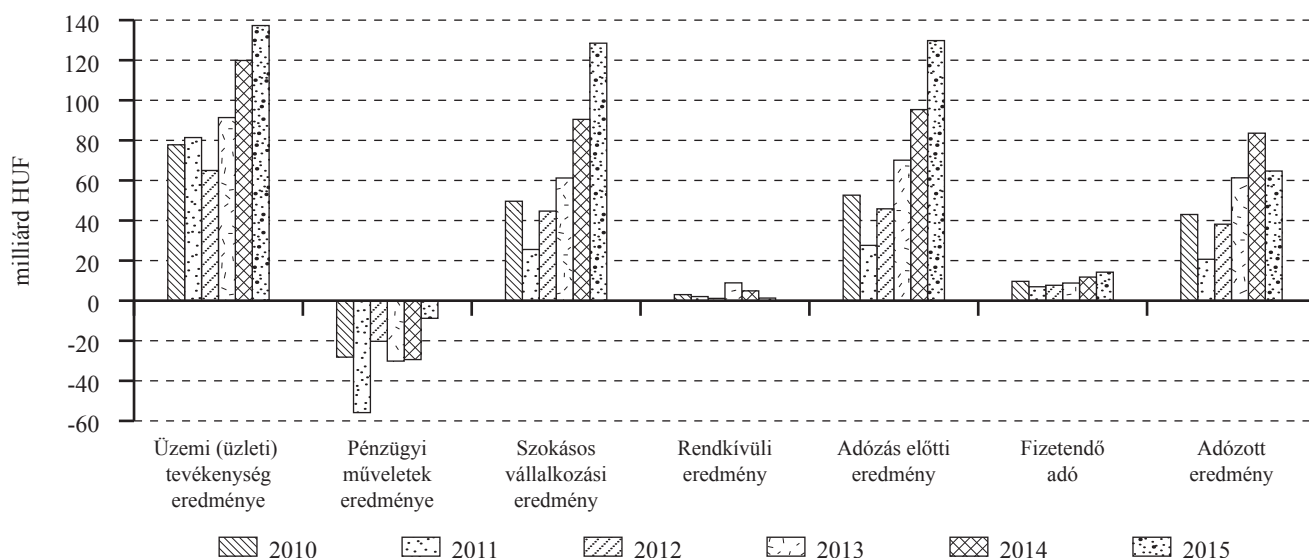
A rendkívüli eredmény értéke 5,0 milliárd forintból 74,6 százalékkal 1,3 milliárd forinttal csökkent, ami a rendkívüli nyereség 29,0 százalékos (–3,2 milliárd forint) mérséklődésének, valamint a veszteségek 10,1 százalékos (+600 millió forint) emelkedésének tulajdonítható (8. ábra).

Az élelmiszeriparban az elmúlt négy évet figyelembe véve az adózás előtti eredmény – dinamikus emelkedett – 37,5 százalékkal múlta felül a 2014. évi 94,3 milliárd forint értékű eredményt a tárgyévben. Figyelemreméltó, hogy a 2015. évi 129,8 milliárd forint adózás előtti eredmény az elmúlt közel húsz évet tekintve a 2002. évi 115,3 milliárd forintot megelőzve a legmagasabb eredménynek számít folyó áron. A képet árnyalja ugyanakkor, hogy 2002-es változatlan áron nézve a 2015. évi adózás előtti eredmény továbbra is elmarad a 2002-ben elért eredménytől (9. ábra).

A jövedelemhelyzet pozitív irányú változását mutatja, hogy az élelmiszeripar árbevétel-arányos nyeresége (ROS) 0,8 százalékponttal, 2,5-ről 3,3 százalékra növekedett 2015-ben (8. melléklet). Az ágazat jövedelmezőségének javulását jelzi az is, hogy az összes tőke jövedelmezősége 2,3, a saját tőke jövedelmezősége 2,8, az alaptőke jövedelmezősége pedig 10,5 százalékponttal haladta meg az előző évi százalékos értékeket.

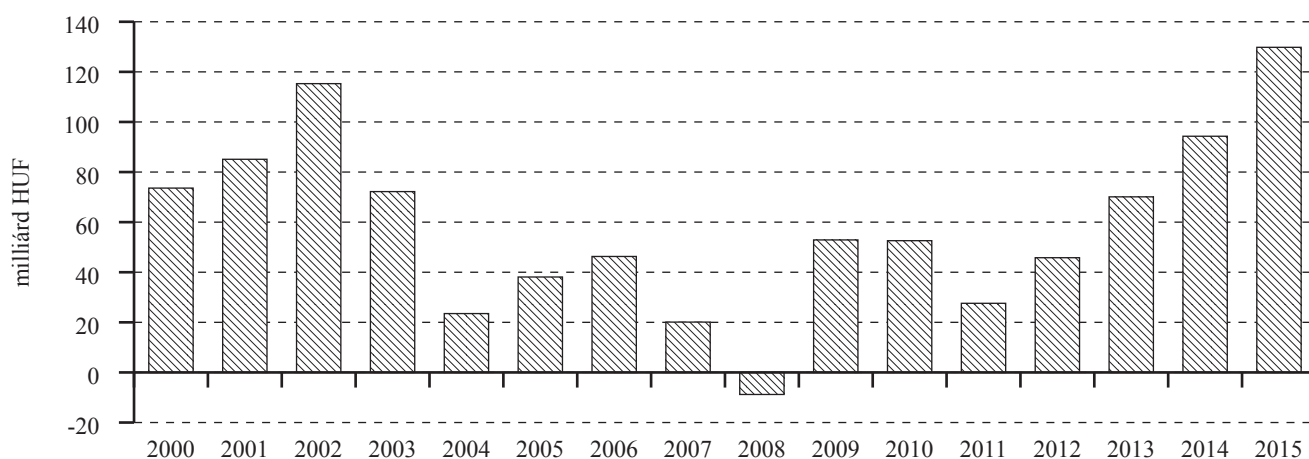
A nagyobb jövedelemtömeg mellett az előző évi 11,8 milliárd forintból 14,2 milliárd forinttal emelkedett a társasági adófizetési kötelezettség (7. melléklet), és az egy főre jutó adózott eredmény 866 ezer forint/főről 1249 ezer forint/főre változott a tárgyévben.

8. ábra: A vállalkozások eredménykategóriáinak alakulása 2010 és 2015 között

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

9. ábra: Az élelmiszeripari vállalkozások adózás előtti eredménye 2000 és 2015 között

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Bevételek és ráfordítások

Az ágazat üzemi tevékenységének összes bevétele az előző évhez képest tovább gyarapodott és 4,7 százalékkal, 3432,6 milliárd forintról 3592,8 milliárd forintra nőtt 2015-ben. A növekedést a bevételek legnagyobb részét jelentő (96,0 százalék) értékesítés nettó árbevételének 4,9 százaléknyi emelkedése okozta elsősorban. Az értékesítés nettó árbevétele 3450,1 milliárd forint volt a vizsgált évben, az előző évihez képest 162,6 milliárd forintos emelkedés négyszerese volt a 2013. évről 2014-re bekövetkezett változásnak (+40,1 milliárd forint). Ebből a belföldi értékesítés nettó árbevétele 65,3 százalékot, az exportértékesítés 34,7 százalékot tett ki. Míg 2014-ben az értékesítés nettó árbevételének növekedése teljes egészében a kisebb

résarányt jelentő exportértékesítésből származott, addig a tárgyévben a bel- és külpiazi értékesítésből származó bevételek kiegyensúlyozottabban oszlottak meg. Az exportértékesítés 93,6 milliárd forintnyi bevételnövekedése és a belföldi forgalom 69,0 milliárd forintos forgalombővülése járult hozzá az értékesítés nettó árbevételének éves 4,9 százalékos növekedéséhez. Az élelmiszeripari vállalkozások belkereskedelmének élénkülését mutatja, hogy a fogyasztói árindex 1,3 százalékponttal nőtt az előző évi indexértékekhez képest 2015-ben.

Ahogy a bevételek, úgy az üzemi tevékenység kiadásai is emelkedtek összességében 4,3 százalékkal, 3313,6 milliárd forintról 3455,5 milliárd forintra.

Az anyagjellegű ráfordítások 3,9 százalékkal, 2587,0 milliárd forintról 2688,2 milliárd forintra nőttek. Ezen belül az anyagköltség 0,8 százalékkal, az

eladott áruk beszerzési értéke jelentősen, 10,9 százalékkal emelkedett. A személyi jellegű ráfordítások tételei is bővültek, összességében 7,2 százalékkal. A legnagyobb részarányt (69,9 százalék) jelentő bérköltség 13,2 milliárd forinttal, a személyi jellegű egyéb kifizetések 3,9 milliárd forinttal és a bérjárulékok 4,9 milliárd forinttal nőttek az előző évhez képest, azaz 22 milliárd forinttal emelték meg a személyi jellegű ráfordítások összegét 2015-ben (7. melléklet).

Az élelmiszeriparban a visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatások összege az előző évi 7,1 milliárd forintról 5,2 milliárd forintra csökkent 2015-ben.

Az élelmiszeripari szakágazatok együttes hatékonysága tovább javult 2014-hez képest, az élő munka hatékonysága 34,5 millió forint/főről 37,3 millió forint/főre változott az élelmiszeriparban foglalkoztatottak létszámának 95 241 főről 92 511 főre való csökkenése mellett (8. melléklet). Az egy főre jutó fajlagos bérköltség 2,3 millió forintról 2,5 millió forintra növekedett 2015-ben.

Az üzemi ráfordítások 2,9 százalékát adó értékcsökkenési leírás értéke 10,7 százalékkal, azaz 9,6 milliárd forinttal, az egyéb ráfordítások értéke 2,7 százalékkal, 331,9 milliárd forintról 340,9 milliárd forintra nőtt 2015-ben. Az adójellegű ráfordítások 2,7 százalékkal 169,7 milliárd forintra csökkentek (7. melléklet).

Eszközök és források

Az élelmiszeripar eszközállománya az előző évi 2279,6 milliárd forintról 8,4 százalékkal 2471,2 milliárd forintra bővült 2015-ben. A forgóeszközök az összes eszközállomány kicsivel több mint felét (50,7 százalék) tették ki, a befektetett eszközök 47,8 százalékát. A befektetett eszközök és a forgóeszközök állományának értéke 8,3, illetve 7,5 százalékkal emelkedett az egy évvel ezelőtti értékekhez képest 2015-ben, vagyis megközelítőleg azonos ütemben változott (9. melléklet).

A befektetett eszközök állománya 90,8 milliárd forinttal 1181,5 milliárd forintra nőtt 2015-ben. Ezen belül a tárgyi eszközök értéke 991,0 milliárd forintról 1035,3 milliárd forintra, a befektetett pénzügyi eszközök értéke 68,2 milliárd forintról 108,2 milliárd forintra emelkedett, ami a befektetett eszközök állományának 8,3 százalékos tárgyévi növekményének 92,7 százalékát adta a tárgyévben. Figyelemreméltó, hogy míg a befektetett pénzügyi eszközök és a tárgyi eszközök növekedése az előző évhez képest 40-45 milliárd forintot tett ki 2015-ben, addig a befektetett pénzügyi eszközök emelkedése megkétszereződött az elmúlt két évben. A tárgyi eszközökön belül az ingatlanok értéke 477,2 milliárd forintról 5,2 százalékkal, a műszaki gépek, berendezések,

járművek értéke 343,4 milliárd forintról 6,3 százalékkal nőtt. A beruházások, felújítások záróállománya tovább csökkent, azaz 5,3 milliárd forinttal maradt el az előző évi folyó áron számított 62,3 milliárd forinttól.

A forgóeszközök állománya 7,5 százalékkal 1251,8 milliárd forintra emelkedett 2015-ben. A teljes állomány értékének közel felét (49,9 százalék) a követelések, 37,4 százalékát a készletek, 11,3 százalékát pedig a pénzeszközök tették ki. A forgóeszközök 87,6 milliárd forintnyi tárgyévi növekményének több mint a felét (54,4 százalék) a követelések 47,6 milliárd forintos emelkedése okozta, másik jelentősebb (31,3 százalék) részét a készletek volumenének bővülése jelentette. A pénzeszközök 7,9 százalékos emelkedése növekményben „csak” 11,8 százalékkal képviselt a teljes állományon belül 2015-ben. Az értékpapírok értéke az előző évekhez képest kisebb ütemben, 14,4 százalékkal 17,9 milliárd forintra gyarapodott a tárgyévben, a forgóeszköz-növekményből való alacsony (1,4 százalék) részesedése okán mégsem ez volt a forgóeszközök 7,5 százalékos növekedésének elsődleges okozója.

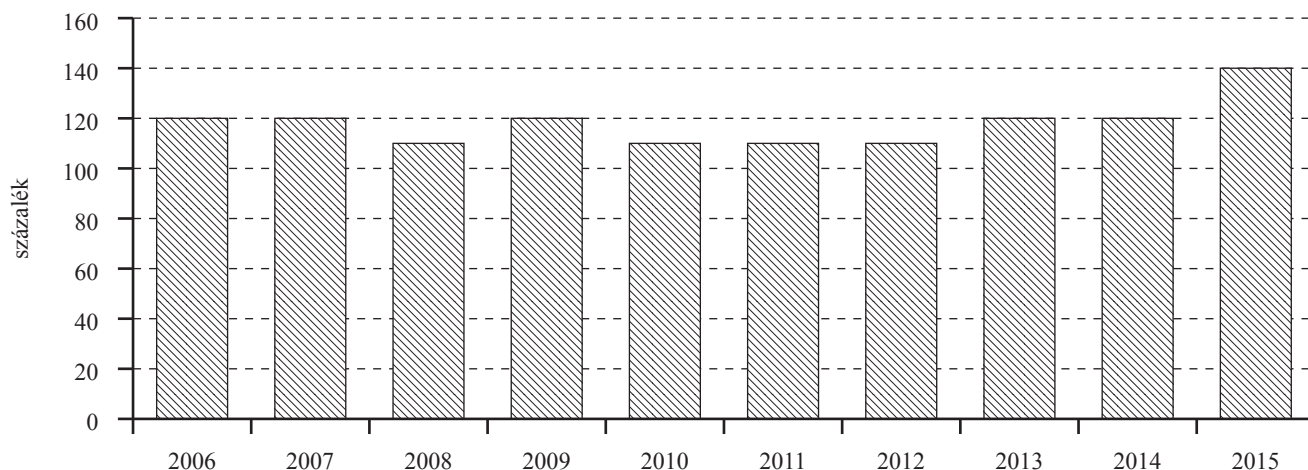
Az aktív időbeli elhatárolások állománya jelentősen, 53,2 százalékkal nőtt az előző évi 24,8 milliárd forint állományértékhez viszonyítva.

Az eszközök alakulása alapján összegezve az élelmiszeripari vállalkozások vagyoni helyzetét elmondható, hogy a befektetett eszközök fedezettségi szintje a saját tőkéhez viszonyítva 3,4 százalékponttal, 83,9 százalékra nőtt 2015-ben. Az ágazatban az eszközhatalmas felhasználás hatékonysága az előző évi 700 ezer forinttal megegyező szinten alakult. Az eszközök megtérülési mutatója (ROA: adózott eredmény/eszközök összesen) azonban 2014-hez képest 3,6-ról 4,7 százalékra nőtt. Ugyancsak tovább javult a befektetett eszközök jövedelemtermelő képessége, azaz a 2014. évi 7,6 százalékról 2,2 százalékponttal növekedett 2015-ben. Szintén jelentősen javult az élelmiszeripari szakágazatok likviditási helyzete, a likviditási ráta 122,3 százalékról 136,5 százalékra, a készletek értékével csökkentett gyorsrámutató pedig 76,0 százalékról 85,4 százalékra emelkedett az előző évi százalékos értékekhez képest (10. ábra, 8. melléklet).

A források állománya 8,4 százalékkal 2471,2 milliárd forintra emelkedett 2015-ben. A tárgyévi 191,7 milliárd forint növekmény több mint felét a saját tőke adta, a kötelezettségek 36,9, a passzív időbeli elhatárolások 4,3 százalékos részesedéssel bírtak. A céltartalékok értéke több mint 500 millió forint csökkenést mutatott 2015-ben (9. melléklet).

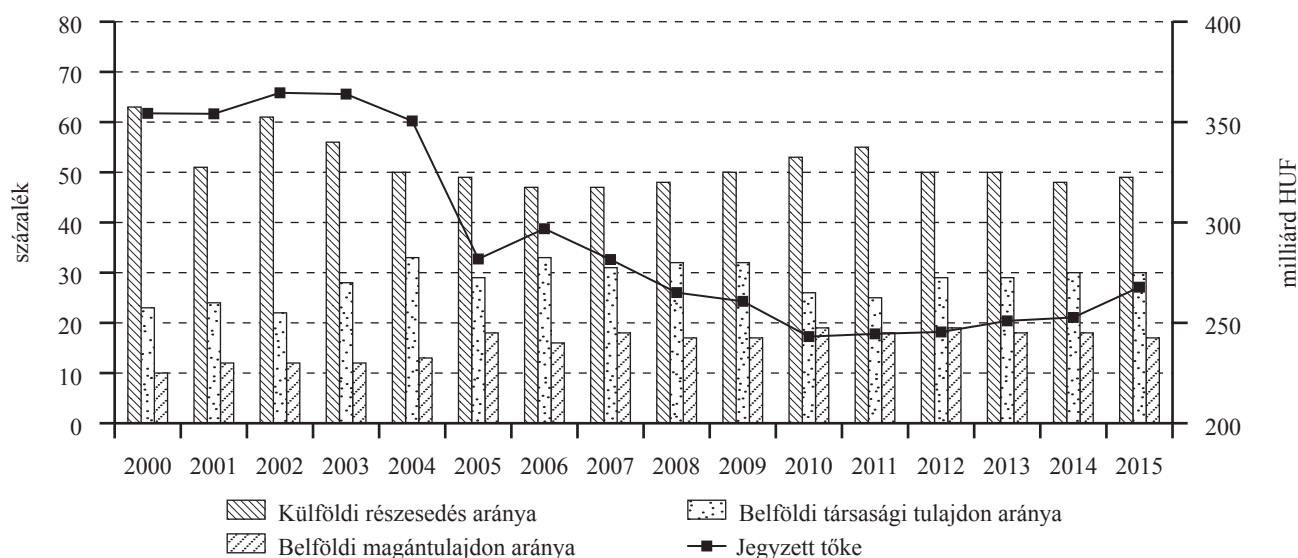
A saját tőke 113,2 milliárd forintos emelkedésének legnagyobb részét az eredménytartalék 68,6 milliárd forint (60,6 százalék), illetve a mérleg szerinti eredmény 30,8 milliárd forint értékű (27,2 százalék) növekedése okozta. Megjegyzendő, hogy a saját tőke 113,2 milliárd forintos bővüléséből csak 15,1 milliárd

10. ábra: Az élelmiszeripari vállalkozások likviditási rátája a 2006–2015 közötti időszakban

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

11. ábra: Az élelmiszeripari vállalkozások jegyzett tőkéje és annak tulajdoni szerkezete

Forrás: NNAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

forinttal részesedett a jegyzett tőke, vagyis a mobilabb tőkeelemek emelkedtek elsősorban.

A jegyzett tőke 6,0 százalékkal 267,8 milliárd forintra bővült a tárgyévben, a saját tőkéhez viszonyított aránya pedig 1,8 százalékkal csökkent. Az elmúlt tizenöt évet figyelembe véve elmondható, hogy a jegyzett tőke állománya ingadozva ugyan, de fokozatosan csökkent 2014-ig. A tárgyévben ugyan elmozdulás történt, és az állomány 15,1 milliárd forinttal bővült, de még így is az egyik legalacsonyabb értéknek felel meg a 2000 és 2015 közötti időszakban. A jegyzett tőke külföldi tulajdonú tőkeállománya a 2000. évi 60 százalék feletti részesedéstől továbbra is több mint 10 százalékponttal maradt el (49,3 százalék) 2015-ben, ez a csökkenés a belföldi magán- és társasági tulajdonban lévő vállalkozások részarányát növelte (11. ábra).

A sajáttőke-állományon belül az egyéb tartalékok értékének bővülése a saját tőkéhez hasonlóan elérte a 6 százalékot (6,5 százalék) és 178,3 milliárd forintra emelkedett, a tőketartalék ezzel szemben 12,1 milliárd forinttal 210,1 milliárd forintra csökkent 2015-ben.

A források elemei alapján megállapítható, hogy az ágazat tőkeerőssége 38,5 százalékról 40,1 százalékra nőtt. A saját tőke növekedése 22,7 százalékpontot tett ki az előző évihez képest, vagyis 347,4 százalékról 370,1 százalékra emelkedett. A forgótőke aránya is javult 24,2 százalékról 33,8 százalékra.

A céltartalékok állományának értéke ugyan 3,8 százalékkal csökkent az egy évvel ezelőtti értékhez képest, azonban az összes forrásból való alacsony (1,0 százalék alatti) részesedésük miatt hatása nem meghatározó a forrásoldal állományára (9. melléklet).

Az ágazatban a kötelezettségek 5,4 százalékkal 1374,6 milliárd forintra emelkedtek a tárgyévben. Ezen belül a rövid lejáratú kötelezettségek 3,7 százalékkal csökkentek, a hosszú lejáratú kötelezettségek 21,5 százalékkal gyarapodtak 2015-ben.

Az ágazatban a tőkeszerkezet javult a 2014. évihez képest, hiszen a saját tőke állománya nagyobb mértékben (+113,2 milliárd forint) emelkedett, mint a kötelezettségeké, ahol is a növekmény 70,8 milliárd forintra tehető. A hosszú lejáratú hitelállomány bővülését a 2013. június 1-jén indult, a Magyar Nemzeti Bank által meghirdetett Növekedési Hitelprogram segítette, ugyanakkor a kereskedelmi bankok által nyújtott vállalati hitelállomány tendenciája 2013 szeptemberétől ismételen csökkenő. Megjegyzendő az is, hogy az élelmiszeripar továbbra is a súlyosan eladósodott ágazatok közé tartozik, így a bankok továbbra sem hiteleznek szívesen vagy szigorú feltételekhez kötik a felvehető konstrukciókat. Az újabb Vidékfejlesztési, valamint Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program pályázható lehetőségei a jövőben elősegíthetik a hosszú lejáratú beruházási hitelek bővülését az élelmiszeriparban is. A rövid lejáratú kötelezettségeken belül a tulajdonossal szemben fennálló kötelezettség állománya 19,2 százalékkal 105,6 milliárd forintra mérséklődött, illetve a rövid lejáratú hitelek, kölcsönök értéke is csökkent az előző évi 200,0 milliárdról 171,6 milliárd forintra a tárgyévben (9. melléklet).

A passzív időbeli elhatárolások az egy évvel előtti értékhez képest 9,9 százalékkal, 8,2 milliárd forintra bővültek az élelmiszeripari vállalkozásoknál 2015-ben.

Az eladósodottság foka az előző évi 57,2 százalékról 55,6 százalékra mérséklődött, és a szállítói tartozások időtartama is rövidült, 45,5 napról 42,5 napra csökkent. Az élelmiszeripari szakágazatok hitelfedezettsége 1,7 százalékponttal 111,3 százalékra emelkedett, ami szintén a pénzügyi helyzet javulását körvonalazza. Árnyalja a pozitív képet, hogy a készletek forgási sebessége tovább lassult az előző évi 48,9 naphoz képest, így a vállalkozások 49,5 nap alatt tudták értékesíteni készleteiket a tárgyévben. Csökkent ellenben a kintlévőségek időtartama 39,2-ről 36,9 napra (8. melléklet).

Összességében az élelmiszeripar jövedelmezősége, likviditása javult 2015-ben. Csökkent az eladósodottság mértéke is, és az előző évben tett befektetések a forrásoldalon is jelentkeztek. Mindezek ellenére a nemzetgazdaság többi ágazatával összehasonlítva az élelmiszeripar még mindig a súlyosan eladósodottak csoportjába tartozott 2015-ben.

Az élelmiszeripari vállalkozások jellemzői szakágazati, gazdálkodási formák és méretkategóriák szerint

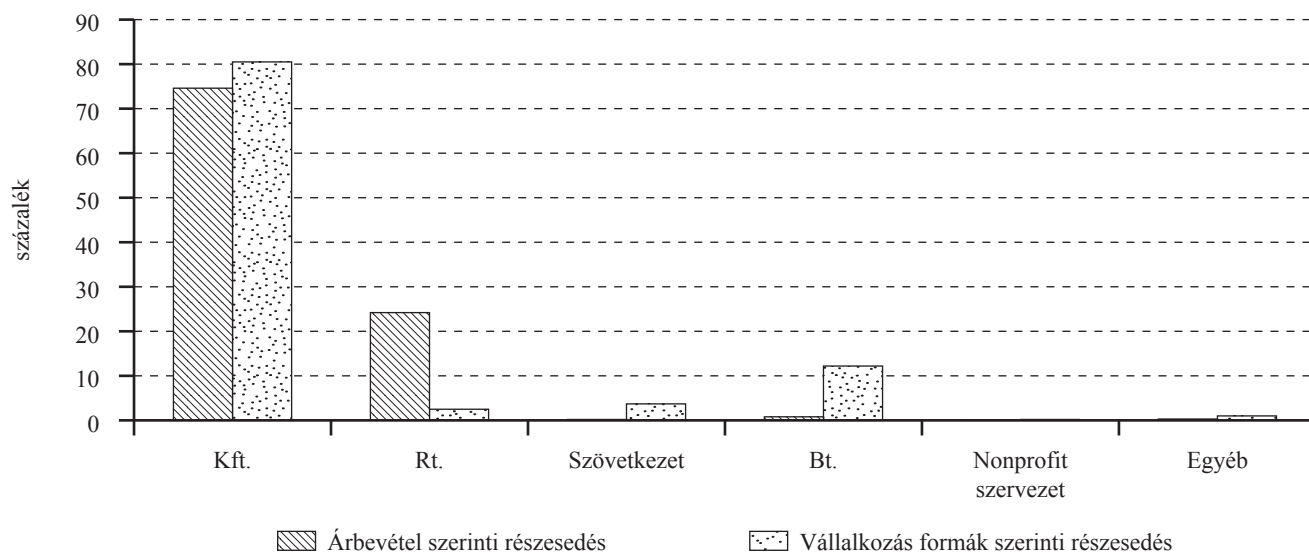
Az élelmiszeripari szakágazatok vállalkozásainak száma 5332-ről 5198-ra csökkent 2015-ben. A legnagyobb, több mint öt százalékos csökkenést a húsfeldolgozással, -tartósítással, húskészítmény gyártásával és a halfeldolgozással, -tartósítással foglalkozó vállalkozások szenvedték el 2015-ben.

Az élelmiszeripari szakágazatoknál az értékesítés nettó árbevételének több mint ötödével a húsfeldolgozással, -tartósítással, húskészítmény gyártásával foglalkozó vállalkozások rendelkeztek, azonban a bevételük az előző évi 799,8 milliárd forintról 788,0 milliárd forintra mérséklődött 2015-ben. A halfeldolgozással és -tartósítással foglalkozók értékesítési nettó árbevétele esett a legnagyobb mértékben, 367 millió forintról 282 millió forintra. Az egyéb élelmiszert gyártó vállalkozások részesedése a teljes 3450,1 milliárd forint forgalomból 14,6 százalékot tett ki, ugyanakkor az árbevételük 31,0 százalékkal haladta meg az előző évi 383 239 millió forintot, azon belül a cukorgyártás 24,8 százalékos emelkedést könyvelhetett el 2015-ben. A harmadik legnagyobb részaránnyal rendelkező italgyártás is növelte forgalmát, az előző évhez képest 419 765 millió forintról 449 414 millió forintra.

Az adózás előtti eredmény 37,5 százalékkal, 94,3 milliárd forintról 129,8 milliárd forintra emelkedett 2015-ben az élelmiszeripari szakágazatokban. Az eredményből legnagyobb részesedéssel a húsfeldolgozással, -tartósítással, húskészítmény gyártásával foglalkozó vállalkozások rendelkeztek (21,3 százalék), ezt követte az egyéb élelmiszer gyártásával foglalkozók köre 15,0 százalékkal, majd a malomipar 11,7 százalékos részesedéssel. A gyümölcs-, zöldségfeldolgozással, -tartósítással, a növényi, állati olaj, a malomipari termékek, keményítő, valamint egyéb élelmiszer, ital és dohánytermék gyártásával foglalkozók részaránya 5-9 százalék között változott 2015-ben. A tejfeldolgozásban tevékenykedők több mint négyszeres, az italgyártók háromszoros adózás előtti eredménytöbbletet realizáltak (10. melléklet).

A saját tőke értéke a takarmánygyártó vállalkozásoknál több mint hússzorosára nőtt, a tejtermékgyártók esetében pedig 141,2 százalékkal, 1105 milliárd forintról 1560 milliárd forintra emelkedett 2015-ben. A növényi, állati olaj, téztafélék és egyéb élelmiszer gyártásával foglalkozó vállalkozások 20 százalékos feletti összeggel növelték sajáttőke-állományukat 2015-ben.

12. ábra: Az egyes gazdálkodási formák részaránya az összes vállalkozásból és az árbevételből 2015-ben

Megjegyzés: Egyéb vállalkozások: egyéb és nagyvállalati kategória.
 Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A jövedelmezőségi viszonyokat tekintve megállapítható, hogy a legjobb sajáttőke-arányos adózott eredménye a növényi, állati olaj és a keményítő, keményítőtermékek gyártásával foglalkozó vállalkozásoknak volt (30-41 százalék), negatív jövedelmezősége a saját tőke alapján a halfeldolgozással, -tartósítással foglalkozó vállalkozásoknál, valamint a cukorgyártásnál fordult elő. Az árbevétel arányos adózás előtti eredmény a malomipari termékek, a keményítő gyártásával foglalkozóknál 6,6-14,1 százalék között alakult, a legrosszabb arány a halfeldolgozók és cukorgyártók körében volt (10. melléklet).

A legnagyobb kötelezettségállománnyal a húsfeldolgozással, -tartósítással, húskészítmény gyártásával foglalkozó vállalkozások rendelkeztek (17,3 százalékos részesedés), ugyanakkor az állományuk 248 885 millió forintról 237 392 millió forintra csökkent 2015-ben. A második legnagyobb kötelezettségállománnyal (9,3 százalék) bíró pékáru, tézstafélék gyártásával foglalkozó vállalkozások állománya szintén közel 5 százalékkal csökkent az előző évi 94 981 millió forinthez képest. A szakágazatok közül a kötelezettségek értéke több mint nyolcszorosára nőtt a cukorgyártással foglalkozó vállalkozások körében, a dohánytermékek gyártói 89,5 százaléknyi emelkedést könyvelhettek el. A legnagyobb kötelezettségállomány-csökkenés a halfeldolgozással foglalkozók körében volt (10. melléklet).

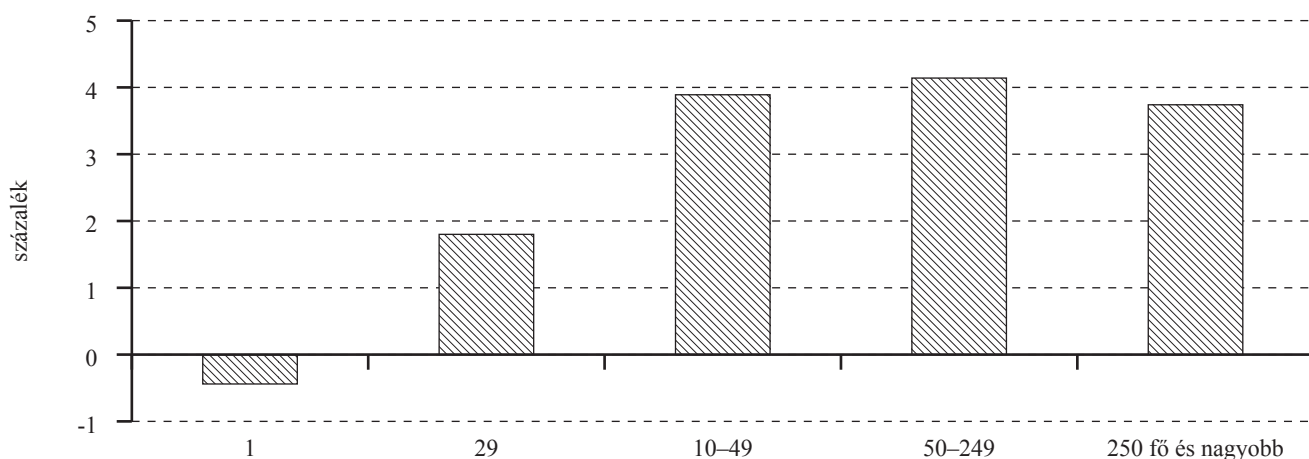
Habár a kft.-k száma az előző évihez képest 2,2 százalékkal 4184-re csökkent (11. melléklet), az élelmiszeriparban továbbra is az egyik legelterjedtebb társasági formának tekinthető (12. ábra). A vállalkozások 80,5 százaléka tartozott ebbe a kategóriába, amelyek a forgalom 74,6 százalékát, a jegyzett tőke 61,6 százalé-

kát birtokolták 2014-ben. A forgalom és a jegyzett tőke tekintetében az rt.-k 24,2 és 37,7 százalékkal részesedtek 2015-ben.

Az élelmiszeripar árbevétel-arányos adózás előtti eredmény értékét vizsgálva megállapítható, hogy az a tárgyévben összesen 3,76 százalék volt, ami 0,9 százalékponttal nagyobb a 2014. évi százalékos értéknél (2,87 százalék). A legnagyobb árbevétel-arányos adózás előtti eredménye a 50-249 főt foglalkoztató vállalkozásoknak volt, a mutató meghaladta a 4 százalékot (4,1 százalék). Ezt követték a 10-49 fő közötti alkalmazottal működő vállalatok 3,9 százalékos értékkel, majd a 250 fő feletti 3,7 százalékkal (13. ábra). A külföldi tőke részesedése ebben a három méretkategóriában volt a legmagasabb, aránya 30-70 százalék között változott (11. melléklet).

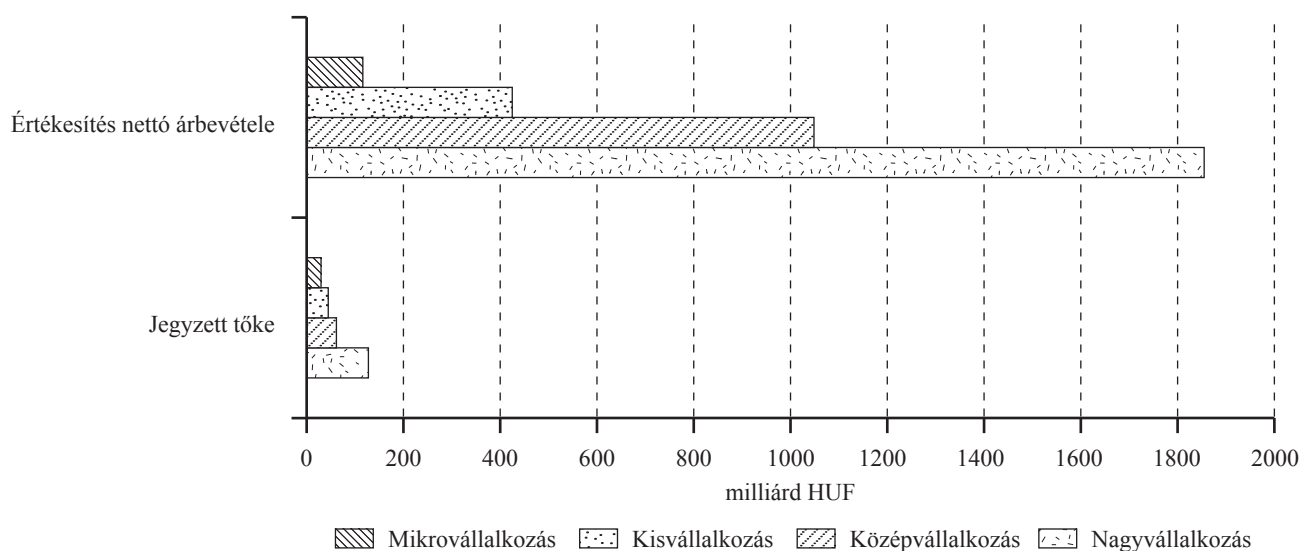
A méretkategóriánkénti rangsort tekintve az élelmiszeripari szakágazat vállalkozásai közül a mikro- és a kisvállalkozások 92,6 százalékot képviseltek 2015-ben, az arány közel azonos volt az előző évvel. Az egyéb vállalkozások részesedése 0,6 százalékot tett ki 2015-ben. A közép- és nagyvállalkozások 5,6, illetve 1,2 százalékot jelentettek a tárgyévben. Ez utóbbiak bonyolították a legnagyobb forgalmat, a mikro- és kisvállalkozások forgalma az előző évi értékesítés nettó árbevételéhez képest 545,0 milliárd forintról 541,0 milliárd forintra csökkent 2015-ben (14. ábra). Szintén a nagy- és a közép- és nagyvállalkozások jegyzett tőkéje érte el a legmagasabb értéket a tárgyévben, és az ágazatot jellemző átlagos külfölditőke-részarány is ezeknél a vállalkozási formáknál volt a legnagyobb (65,0, illetve 45,1 százalék).

13. ábra: Az élelmiszeripari vállalkozások árbevétel-arányos jövedelmezőségének alakulása a foglalkoztatottak száma szerinti méretkategóriákban 2015-ben

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

14. ábra: Az értékesítés nettó árbevételének és jegyzett tőkéjének alakulása méretkategóriánként 2015-ben

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Összefoglalás

Az élelmiszer-termelés gazdálkodó szervezeteinek pénzügyi helyzete 2015

Illés Ivett és Keményné Horváth Zsuzsanna

A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások adózás előtti eredménye jelentős mértékben, a korábbi évi 165,3 milliárd forintról 105,2 milliárd forintra csökkent 2015-ben. Ez az érték az elmúlt öt évhez viszonyítva rendkívül alacsonynak számít, hiszen kizárólag a 2010. évben érték el a gazdálkodók ennél kedvezőtlenebb eredményt. A 60,1 milliárd forintos (36,3 százalékos) mérséklődés hátterében főként a ráfordítások számottevő (41,6 milliárd forintos) bővülése állt, illetve a bevételek mérséklődése, amely a támogatások visszaesésével, illetve az aktívált saját teljesítmények csökkenésével magyarázható. A mezőgazdasági szervezetek számának csökkenése ellenére az összes eszközállományuk 2,4 százalékkal 2878,9 milliárd forintra bővült, amelyet nagyrészt a saját tőke (100,4 milliárd forintos) növekedése eredményezett, míg az idegen források állománya érdemben, 39,7 milliárd forinttal csökkent.

A mezőgazdasággal ellentétben az élelmiszeripar meglehetősen jó évet zárt 2015-ben: a 129,8 milliárd forintos adózás előtti eredmény az elmúlt közel húsz évet tekintve a 2002. évi 115,3 milliárd forintot megelőzve a legmagasabb eredménynek számít folyó áron. A képet árnyalja ugyanakkor, hogy 2002-es változatlan áron nézve a 2015. évi adózás előtti eredmény továbbra is elmarad a 2002-ben elért eredménytől. A növekedést a termelő tevékenység nagyobb bevétele, azon belül az export- és a belföldi értékesítés árbevételeinek bővülése mozgatta, miközben a ráfordítások az élelmiszer-feldolgozásban alig emelkedtek. A mezőgazdasághoz viszonyítva az élelmiszeripar eszközállománya nagyobb ütemben nőtt (8,4 százalékkal bővült), amely közel kétharmad részben valósult meg saját, egyharmad részben külső forrásból.

Summary

The financial situation of agriculture and the food industry, 2015

ILLÉS, Ivett and KEMÉNYNÉ HORVÁTH, Zsuzsanna

The profit before tax of the agricultural corporations significantly decreased in 2015, from HUF 165.3 billion to HUF 105.2 billion. This result is extremely low compared to the previous five years, during which farmers realised unfavourable results only in 2010. The HUF 60.1 billion (36.3 per cent) decline arose mainly from cost increases, but in addition incomes decreased due to reductions in subsidies and the capitalised value of self-manufactured assets. Despite the decrease in the number of agricultural corporations, their assets rose by 2.4 per cent to HUF 2,878.9 billion, resulting from increasing equity, while the value of external sources decreased by HUF 39.7 billion.

In contrast to agriculture, the food industry had an outstanding year in 2015: the profit before tax was HUF 129.8 billion at current prices which is the highest result for the past twenty years, even greater than in 2002 (HUF 115.3 billion). However, this result is overshadowed by the fact that profit before tax in 2015 on constant price of 2002 was still below the results of the previous decade. The growth was caused by an increase in production sales as well as the expansion of domestic sales and exports while food production costs rose only slightly. Compared to agriculture, the assets of the food industry grew more quickly (by 8.4 per cent), owing to internal and external sources in two third and one third parts, respectively.

Kivonat

Az élelmiszer-termelés gazdálkodó szervezeteinek pénzügyi helyzete 2015

Illés Ivett és Keményné Horváth Zsuzsanna

Az elemzés célja a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban tevékenykedő kettős könyvvitelt vezető társas vállalkozások 2015. évi gazdálkodásának bemutatása a 2014. évi eredményekhez hasonlítva. A mezőgazdasági szervezetek az összes gazdasági tevékenységet végző vállalkozások 4,1 százalékát adták, míg a nyereségesen működők között 4,4 százalékos arányt képviseltek a vizsgált évben. A nemzetgazdaságon belül az élelmiszeripari vállalatok aránya 2,2 százalék volt 2015-ben, ebből a nyereséges élelmiszeripari cégek száma 3036 volt, ami a nemzetgazdaság összes nyereséges vállalkozásából 2,1 százalékot tett ki.

A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások adózás előtti eredménye 60,1 milliárd forinttal,

165,3 milliárd forintról 105,2 milliárd forintra csökkent, míg az élelmiszeripari vállalkozások adózás előtti eredménye 35,5 milliárd forinttal 129,8 milliárd forintra emelkedett 2015-ben. A mezőgazdasági társas vállalkozásoknál az eredménycsökkenés háttérében a ráfordítások számottevő bővülése mellett a bevételek kismértékű mérséklődése állt. Az értékesítés nettó árbevétele az élelmiszeriparban 3450,1 milliárd forint volt az aktuális évben, ebből a belföldi értékesítés nettó árbevétele 65,3 százalékot, az exportértékesítés 34,7 százalékot tett ki. A mezőgazdaságtól eltérően az élelmiszeripar vagyona bővült összességében 8,4 százalékkal, ami közel 60 százalékból (59,1 százalék) saját, 36,9 százalékból külső forrásból valósult meg.

Abstract

The financial situation of agriculture and the food industry, 2015

ILLÉS, Ivett and KEMÉNYNÉ HORVÁTH, Zsuzsanna

In this analysis we discuss the financial situation of corporations with double-entry bookkeeping in agriculture and the food industry in 2015 compared to the previous year. Agricultural corporations accounted for 4.1 per cent of all companies and 4.4 per cent of the profitable companies in this year. The share of food industry corporations in the national economy was 2.2 per cent in 2015, while the number of profitable companies was 3,036, representing 2.1 per cent of all profitable organisations. The profit before tax of the agricultural corporations decreased by HUF 60.1 billion, from HUF 165.3 billion to HUF 105.2 billion,

while the profit before tax of food industry companies rose by HUF 35.5 billion to HUF 129.8 billion in 2015. The decline experienced by agricultural corporate enterprises mainly arose from increases in expenditure, while incomes decreased. The sales revenue of the food industry was HUF 3,450.1 billion in the current year, and this was composed of 65.3 per cent in domestic sales and 34.7 per cent in exports. In contrast to agriculture, the assets of the food industry rose by 8.4 per cent. The value of assets was financed by 59.1 per cent from internal and by 36.9 per cent from external sources.

Mellékletek

Mellékletek jegyzéke

1. melléklet: A gazdasági ágak kettős könyvelést vezető vállalkozásainak főbb összehasonlító pénzügyi adatai 2015-ben, folyó áron.....	27	7. melléklet : A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménykimutatása, folyó áron (élelmiszerek, italok, dohánytermékek).....	33
2. melléklet: A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménykimutatása (mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat).....	28	8. melléklet: A kettős könyvelést vezető vállalkozások pénzügyi mutatóinak alakulása az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó ágazatban, 2015-ben	34
3. melléklet: Pénzügyi mutatók képlete	29	9. melléklet: A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai (élelmiszerek, italok, dohánytermékek).....	35
4. melléklet: A kettős könyvelést vezető vállalkozások pénzügyi mutatóinak alakulása a mezőgazdasági, vadgazdálkodási, halászati ágazatban, 2015-ben	30	10. melléklet: Az élelmiszeripari vállalkozások szakágazatainak főbb pénzügyi adatai 2014–2015-ben.....	36
5. melléklet: A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai (mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat).....	31	11. melléklet: Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2015-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)	37
6. melléklet: A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2015-ben, folyó áron.....	32		

1. melléklet: **A gazdasági ágak kettős könyvelést vezető vállalkozásainak főbb összehasonlító pénzügyi adatai 2015-ben, folyó áron**

Megnevezés	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat	Erdőgazdálkodás	Élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártása	Egyéb ipar	Egyéb Gazdasági tevékenység	Összesen
Gazdálkodó szervezetek						
Száma	9 749	1 958	5 198	29 515	190 711	237 131
Ebből nyereségesek aránya, %	64,2	62,5	58,4	67,3	59,1	60,4
Eszközállomány és idegen forrás						
Eszközállomány, millió HUF	2 878 900	191 597	2 471 237	32 516 069	33 456 664	65 972 733
Kötelezettségek az eszközállomány %-ában	38,3	26,7	55,6	47,0	56,5	55,5
Bevételek, ráfordítások, millió HUF						
Nettó árbevétel	1 768 133	133 420	3 450 088	31 851 890	34 908 123	72 111 653
Ráfordítások összesen	2 061 857	151 370	3 526 735	31 413 738	35 115 843	72 269 544
Ebből: üzemi tevékenység ráfordításai	2 030 355	150 018	3 455 523	28 555 509	33 583 169	67 774 574
adójellegű ráfordítások	12 837	2 002	169 685	592 419	543 810	1 320 753
Adójellegű ráfordítások az összes ráfordítás %-ában	0,62	1,32	4,81	1,89	1,55	1,83
Eredmény, millió HUF						
Üzemi tevékenység nyeresége	135 941	9 570	168 729	4 479 296	1 983 468	6 777 004
vesztesége	-27 131	-2 972	-31 410	-225 227	-482 240	-768 981
eredménye	108 809	6 597	137 319	4 254 069	1 501 229	6 008 023
Adózás előtti nyereség	133 815	10 079	160 954	5 803 792	2 150 881	8 259 521
veszteség	-28 619	-2 875	-31 196	-411 075	-545 356	-1 019 121
eredmény	105 196	7 204	129 759	5 392 717	1 605 525	7 240 400
100 Ft-ra jutó adózás előtti eredmény, HUF						
Az árbevételre	5,95	5,40	3,76	16,93	4,60	10,04
Az összes ráfordításra	5,10	4,76	3,68	17,17	4,57	10,02
A saját tőkére	5,89	5,91	13,09	41,90	14,70	27,12
Az összes eszközértékre	3,65	3,76	5,25	16,58	4,80	10,97

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

2. melléklet: **A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménykimutatása**
(mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat)

Megnevezés	2014	2015	Növekedés (+) csökkenés (-)	2015. évi a 2014. évi százalékában
	millió HUF			
1. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 533 053	1 552 846	19 793	101,3
2. Exportértékesítés nettó árbevétele	189 713	215 287	25 574	113,5
I. Értékesítés nettó árbevétele	1 722 766	1 768 133	45 367	102,6
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	99 807	78 161	-21 645	78,3
3. Visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás	168 526	139 612	-28 914	82,8
III. Egyéb bevételek	317 459	292 943	-24 516	92,3
4. Anyagköltség	813 899	807 799	-6 099	99,3
5. Eladott áruk beszerzési értéke	387 475	436 342	48 866	112,6
IV. Anyagjellegű ráfordítások	1 512 527	1 561 684	49 157	103,3
6. Bérköltség	149 481	156 449	6 968	104,7
7. Személyi jellegű egyéb kifizetés	20 357	20 730	373	101,8
8. Bérjárulékok	40 402	40 811	408	101,0
V. Személyi jellegű ráfordítások	210 241	217 990	7 749	103,7
VI. Értécsökkenési leírás	136 667	150 942	14 275	110,4
9. Adójellegű ráfordítások	12 612	12 837	225	101,8
VII. Egyéb ráfordítások	106 559	99 739	-6 820	93,6
Üzemi tevékenység nyeresége	193 817	135 941	-57 877	70,1
vesztesége	-19 781	-27 131	-7 351	137,2
A. ÜZEMI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	174 037	108 809	-65 228	62,5
10. Kamatbevételek	6 357	4 590	-1 767	72,2
11. Kapott osztalékrészesedés	6 406	5 701	-705	89,0
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	26 993	18 762	-8 230	69,5
12. Kamat, kamatjellegű ráfordítások	20 065	15 697	-4 368	78,2
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	37 026	26 265	-10 761	70,9
Pénzügyi műveletek nyeresége	14 940	9 587	-5 353	64,2
vesztesége	-24 974	-17 089	7 884	68,4
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	-10 033	-7 502	2 531	74,8
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	164 003	101 307	-62 696	61,8
X. Rendkívüli bevételek	8 218	9 039	821	110,0
XI. Rendkívüli ráfordítások	6 683	5 238	-1 445	78,4
Rendkívüli nyereség	5 705	7 117	1 412	124,8
veszteség	-4 170	-3 316	854	79,5
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	1 534	3 801	2 267	247,7
Adózás előtti nyereség	187 345	133 815	-53 530	71,4
veszteség	-22 075	-28 619	-6 544	129,6
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	165 270	105 196	-60 075	63,7
13. Adófizetési kötelezettség	11 294	9 261	-2 033	82,0
Adózás utáni nyereség	176 217	124 841	-51 376	70,8
veszteség	-22 241	-28 906	-6 665	130,0
F. ADÓZÁS UTÁNI EREDMÉNY	153 976	95 935	-58 042	62,3
Mérleg szerinti nyereség	142 417	98 325	-44 091	69,0
veszteség	-21 145	-28 887	-7 742	136,6
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	121 272	69 438	-51 833	57,3

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

3. melléklet: Pénzügyi mutatók képlete

Megnevezés	Számítások
Vagyoni helyzet	
Befektetett eszközök aránya (%)	Befektetett eszközök/Eszközök összesen
Forgóeszközök aránya (%)	Forgóeszközök/Eszközök összesen
Tőkeösszeg (%)	Saját tőke/Források összesen
Jegyzett tőke aránya (%)	Jegyzett tőke/Források összesen
Kötelezettség aránya (%)	Kötelezettségek/Források összesen
Befektetett eszközök fedezettsége (%)	Saját tőke/Befektetett eszközök
Saját tőke növekedése (%)	Saját tőke/Jegyzett tőke
Forgótőke alakulása (millió Ft)	Forgóeszközök – Rövid lejáratú kötelezettségek
Forgótőke aránya (%)	Forgótőke/Saját tőke
Pénzügyi helyzet	
Likviditási ráta (%)	Forgóeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek
Likviditási gyorsráta (%)	(Forgóeszközök – Készletek)/Rövid lejáratú kötelezettségek
Pénzhányad (%)	(Pénzeszközök + Értékpapírok)/Rövid lejáratú kötelezettségek
Pénzeszköz-likviditás (%)	Pénzeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek
Hitelfedezettség (%)	Vevők/Szállítók
Hitelfedezettségi mutató (%)	Követelések/Rövid lejáratú kötelezettségek
Megtérülési mutatók	
Készletek forgási sebessége (nap)	(Készletek×365)/Nettó árbevétel
Kintlévőségek időtartama (nap)	(Vevők×365)/Értékesítés nettó árbevétele
Szállítói tartozások időtartama (nap)	(Szállítók×365)/Anyagjellegű ráfordítások
Jövedelemhelyzet	
Bruttó termelési érték	Nettó árbevétel – ELÁBÉ – Közvetített szolgáltatások + Aktivált saját teljesítmények
Nettó termelési érték	Bruttó termelési érték – Anyagköltség – Igénybe vett szolgáltatások – Amortizáció
Folyó termelőfelhasználás	Anyagköltség + Igénybe vett szolgáltatások + Egyéb szolgáltatások + Közvetített szolgáltatások – Földbérleti díj
Bruttó hozzáadott érték	Kibocsátás – Folyó termelőfelhasználás
Élő munka hatékonysága	Nettó árbevétel/Statisztikai állományi létszám
Eszközhatékonyság	Nettó termelési érték/Tárgyi eszközök összesen
Jövedelmezőség	
Árbevétel-arányos adózott eredmény, ROS (%)	Adózott eredmény/Nettó árbevétel
Tőkearányos adózott eredmény, ROE (%)	Adózott eredmény/Saját tőke
Eszközarányos adózott eredmény, ROA (%)	Adózott eredmény/Eszközök összesen
Befektetett eszköz jövedelmezősége (%)	Adózott eredmény/Befektetett eszközök
Bérjövdelmezőség (%)	Adózott eredmény/Bér- és személyi jellegű ráfordítás
1 főre jutó adózott eredmény	Adózott eredmény/Átlagos állományi létszám
Saját tőke jövedelmezősége (%)	Szokásos vállalkozási eredmény/Saját tőke
Alaptőke jövedelmezősége (%)	Adózott eredmény/Jegyzett tőke
Tőkeáttételi mutatók	
Eladósodottság foka (%)	Kötelezettségek/Eszközök összesen
Eladósodottság mértéke (%)	Kötelezettségek/Saját tőke
Nettó eladósodottság foka (%)	(Kötelezettségek – Követelések)/Saját tőke

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

4. melléklet: **A kettős könyvelést vezető vállalkozások pénzügyi mutatóinak alakulása a mezőgazdasági, vadgazdálkodási, halászati ágazatban, 2015-ben**

Megnevezés	Mezőgazdaság		Növekedés(+), csökkenés (–)
	2014	2015	
Vagyoni helyzet			
Befektetett eszközök aránya (%)	53,2	53,0	–0,2
Forgóeszközök aránya (%)	44,7	45,2	0,4
Tőkeerősség (%)	60,0	62,0	2,1
Jegyzett tőke aránya (%)	9,5	9,4	–0,1
Kötelezettség aránya (%)	38,3	36,1	–2,3
Befektetett eszközök fedezettsége (%)	112,6	117,0	4,3
Saját tőke növekedése (%)	628,3	659,1	30,8
Forgótőke alakulása (millió Ft)	543 407	606 281	62 875
Forgótőke aránya (%)	32,3	34,0	1,7
Pénzügyi helyzet			
Likviditási ráta (%)	176,1	187,4	11,2
Likviditási gyorsráta (%)	105,5	113,9	8,4
Pénzhányad (%)	35,9	43,6	7,7
Pénzeszköz-likviditás (%)	30,3	37,4	7,1
Hitelfedezettség (%)	86,8	87,3	0,5
Hitelfedezettségi mutató (%)	69,6	70,3	0,6
Megtérülési mutatók			
Készletek forgási sebessége (nap)	106,8	105,3	–1,5
Kintlévőségek időtartama (nap)	44,1	43,3	–0,9
Szállítói tartozások időtartama (nap)	50,9	49,6	–1,3
Jövedelemhelyzet			
Bruttó termelési érték (millió Ft)	1 416 309	1 389 723	-26 586
Nettó termelési érték (millió Ft)	203 816	161 457	-42 359
Folyó termelőfelhasználás (millió Ft)	992 722	997 561	4 840
Bruttó hozzáadott érték (millió Ft)	423 587	392 161	-31 426
Élő munka hatékonysága	24,7	25,4	0,7
Eszközhatékonyság	14,6	11,3	-3,3
Jövedelmezőség			
Árbevétel-arányos adózott eredmény, ROS (%)	8,9	5,4	–3,5
Tőkearányos adózott eredmény, ROE (%)	9,1	5,4	–3,8
Eszközarányos adózott eredmény, ROA (%)	5,5	3,3	–2,1
Befektetett eszköz jövedelmezősége (%)	10,3	6,3	–4,0
Bérijövedelmezőség (%)	73,2	44,0	–29,2
1 főre jutó adózott eredmény	2,2	1,4	–0,8
Saját tőke jövedelmezősége (%)	9,7	5,7	–4,1
Alaptőke jövedelmezősége (%)	57,4	35,4	–22,0
Tőkeáttételi mutatók			
Eladósodottság foka (%)	38,3	36,1	–2,3
Eladósodottság mértéke (%)	64,0	58,1	–5,8
Nettó eladósodottság foka (%)	34,5	30,8	–3,6

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

5. melléklet: **A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai**
(mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat)

Megnevezés	2014	2015	Növekedés (+), csökkenés (-)	2015. évi a 2014. évi százalékában
	millió HUF			
Vállalkozások száma				
Összesen	10 016	9 749	-267	97,3
Eszközállomány folyó áron, millió HUF				
A. Befektetett eszközök	1 496 011	1 526 419	30 408	102,0
I. Immateriális javak	7 915	7 386	-529	93,3
1. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	536	614	78	114,6
II. Tárgyi eszközök	1 393 721	1 425 872	32 151	102,3
1. Ingatlanok	683 608	730 966	47 358	106,9
2. Műszaki gépek, berendezések, jármű	433 047	458 566	25 519	105,9
3. Tenyészállatok	77 772	79 775	2 003	102,6
4. Beruházások, felújítások	94 552	45 287	-49 265	47,9
5. Egyéb berendezés	37 871	43 840	5 969	115,8
6. Egyéb	66 871	67 438	567	100,8
III. Befektetett pénzügyi eszközök	94 375	93 161	-1 214	98,7
B. Forgóeszközök	1 257 146	1 300 098	42 952	103,4
I. Készletek	503 975	509 981	6 006	101,2
II. Követelések	496 957	487 574	-9 383	98,1
III. Értékpapírok	39 734	43 149	3 415	108,6
VI. Pénzeszközök	216 481	259 394	42 913	119,8
C. Aktív időbeli elhatárolások	57 149	52 383	-4 766	91,7
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 810 307	2 878 900	68 594	102,4
Eszközállomány forrásai folyó áron, millió HUF				
D. Saját tőke	1 684 967	1 785 391	100 425	106,0
I. Jegyzett tőke	268 190	270 878	2 688	101,0
II. Jegyzett, de be nem fizetett tőke	-447	-281	166	62,8
III. Tőketartalék	318 183	347 766	29 583	109,3
IV. Eredménytartalék	624 250	749 393	125 143	120,0
V. Egyéb tartalékok	353 519	348 198	-5 322	98,5
VI. Mérleg szerinti eredmény	121 272	69 438	-51 833	57,3
E. Céltartalékok	3 212	2 127	-1 085	66,2
F. Kötelezettségek	1 077 603	1 037 922	-39 681	96,3
I. Hátrasorolt kötelezettségek	18 960	14 456	-4 504	76,2
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	344 904	329 649	-15 254	95,6
1 Hosszú lejáratú beruházási hitelek	156 150	144 996	-11 154	92,9
2. Tul. által nyújtott hosszú lej. kölcsön	57 417	51 815	-5 602	90,2
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	713 739	693 817	-19 923	97,2
1. Rövid lejáratú köt. áruszállításból	240 044	240 146	102	100,0
2. Rövid lejáratú köt. tul. szembeni	107 024	83 768	-23 256	78,3
3. Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök	179 355	154 824	-24 531	86,3
G. Passzív időbeni elhatárolások	44 525	53 460	8 935	120,1
FORRÁSOK ÖSSZESEN	2 810 307	2 878 900	68 594	102,4

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

6. melléklet: **A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2015-ben, folyó áron**

Megnevezés	Vállalkozások száma	Értékesítés nettó árbevétele	Saját tőke	Jegyzett tőke	Jegyzett tőke		Adózás előtti eredmény
					belföldi magán	külföldi	
		millió HUF				tulajdon aránya, %	
Adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyereséges	6 262	1 547 502	1 555 033	199 145	52,29	13,04	133 815
Veszteséges	3 049	220 505	229 667	70 698	37,46	18,87	−28 619
0 eredményű	438	127	692	1 035	75,32	12,71	0
Összesen	9 749	1 768 133	1 785 391	270 878	48,51	14,56	105 196
Foglalkoztatottak száma szerint							
0	3 200	38 961	45 704	14 436	59,12	11,56	5 127
1	2 021	62 378	46 230	11 968	74,37	11,37	5 107
2–9	2 998	298 415	281 144	33 946	63,28	11,43	26 428
10–49	1 264	659 725	734 577	87 211	50,11	22,14	43 717
50–249	256	607 568	596 285	100 165	46,58	13,21	23 449
250 fő és nagyobb	10	101 086	81 452	23 152	9,21	0,00	1 367
Összesen	9 749	1 768 133	1 785 391	270 878	48,51	14,56	105 196
Gazdálkodási forma szerint							
Kft.	6 905	1 210 084	1 095 080	140 016	52,47	18,69	83 019
Rt.	293	399 601	536 213	109 796	42,99	4,18	15 241
Szövetkezet	747	98 360	85 490	8 869	91,16	0,48	2 931
Bt.	1 451	55 113	51 729	10 721	15,45	80,52	4 233
Nonprofit szervezet	78	2 420	9 811	937	50,32	0,32	−628
Egyéb	275	2 557	7 070	539	98,24	0,07	399
Összesen	9 749	1 768 133	1 785 391	270 878	48,51	14,56	105 196
Vállalkozások nagysága szerint							
Mikrovállalkozás	8 136	370 629	359 631	59 441	64,92	11,39	34 953
Kisvállalkozás	1 269	665 342	726 949	86 708	50,38	22,33	43 588
Középvállalkozás	252	502 337	587 437	94 837	49,14	14,03	22 510
Egyéb vállalkozás	92	229 825	111 375	29 892	8,49	0,02	4 145
Összesen	9 749	1 768 133	1 785 391	270 878	48,51	14,56	105 196

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

7. melléklet : **A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménykimutatása, folyó áron**
(élelmiszerek, italok, dohánytermékek)

Megnevezés	2014	2015	Növekedés (+) csökkenés (-)	2015. évi a 2014. évi százalékában
	millió HUF			
1. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	2 185 322	2 254 334	69 012	103,2
2. Exportértékesítés nettó árbevétele	1 102 135	1 195 754	93 619	108,5
I. Értékesítés nettó árbevétele	3 287 457	3 450 088	162 631	104,9
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	23 348	22 157	-1 191	94,9
3. Visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás	7 130	5 153	-1 976	72,3
III. Egyéb bevételek	121 780	120 597	-1 183	99,0
4. Anyagköltség	1 807 719	1 822 794	15 075	100,8
5. Eladott áruk beszerzési értéke	377 287	418 280	40 994	110,9
IV. Anyagjellegű ráfordítások	2 587 050	2 688 217	101 167	103,9
6. Bérköltség	215 368	228 550	13 182	106,1
7. Személyi jellegű egyéb kifizetés	32 061	35 995	3 934	112,3
8. Bérjárulékok	57 273	62 198	4 925	108,6
V. Személyi jellegű ráfordítások	304 702	326 742	22 040	107,2
VI. Értékcsökkenési leírás	90 030	99 663	9 634	110,7
9. Adójellegű ráfordítások	174 457	169 685	-4 772	97,3
VII. Egyéb ráfordítások	331 851	340 900	9 049	102,7
Üzemi tevékenység nyeresége	161 578	168 729	7 151	104,4
vesztesége	-42 627	-31 410	11 217	73,7
A. ÜZEMI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	118 951	137 319	18 368	115,4
10. Kamatbevételek	3 798	3 631	-166	95,6
11. Kapott osztalékrészesedés	1 173	8 112	6 939	691,5
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	41 879	53 403	11 523	127,5
12. Kamat, kamatjellegű ráfordítások	22 684	18 775	-3 909	82,8
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	71 515	62 240	-9 275	87,0
Pénzügyi műveletek nyeresége	4 909	10 253	5 344	208,9
vesztesége	-34 545	-19 091	15 454	55,3
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	-29 636	-8 838	20 798	29,8
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	89 315	128 481	39 166	143,9
X. Rendkívüli bevételek	15 643	10 250	-5 393	65,5
XI. Rendkívüli ráfordítások	10 616	8 972	-1 644	84,5
Rendkívüli nyereség	10 874	7 715	-3 159	71,0
veszteség	-5 847	-6 438	-590	110,1
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	5 026	1 278	-3 749	25,4
Adózás előtti nyereség	144 195	160 954	16 759	111,6
veszteség	-49 853	-31 196	18 658	62,6
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	94 342	129 759	35 417	137,5
13. Adófizetési kötelezettség	11 821	14 226	2 404	120,3
Adózás utáni nyereség	132 617	146 904	14 287	110,8
veszteség	-50 097	-31 371	18 726	62,6
F. ADÓZÁS UTÁNI EREDMÉNY	82 520	115 533	33 013	140,0
Mérleg szerinti nyereség	83 960	96 025	12 065	114,4
veszteség	-50 102	-31 322	18 781	62,5
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	33 858	64 703	30 845	191,1

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

8. melléklet: **A kettős könyvelést vezető vállalkozások pénzügyi mutatóinak alakulása az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó ágazatban, 2015-ben**

Megnevezés	Mezőgazdaság		Növekedés(+), csökkenés (–)
	2014	2015	
Vagyoni helyzet			
Befektetett eszközök aránya (%)	47,8	47,8	0,0
Forgóeszközök aránya (%)	51,1	50,7	–0,4
Tőkeerősség (%)	38,5	40,1	1,6
Jegyzett tőke aránya (%)	11,1	10,8	–0,2
Kötelezettség aránya (%)	57,2	55,6	–1,6
Befektetett eszközök fedezettsége (%)	80,5	83,9	3,4
Saját tőke növekedése (%)	347,4	370,1	22,7
Forgótőke alakulása (millió Ft)	212 063	334 578	122 515
Forgótőke aránya (%)	24,2	33,8	9,6
Pénzügyi helyzet			
Likviditási ráta (%)	122,3	136,5	14,2
Likviditási gyorsráta (%)	76,0	85,4	9,5
Pénzhányad (%)	15,4	17,4	2,0
Pénzeszköz-likviditás (%)	13,8	15,4	1,7
Hitelfedezettség (%)	109,7	111,3	1,7
Hitelfedezettségi mutató (%)	60,6	68,1	7,5
Megtérülési mutatók			
Készletek forgási sebessége (nap)	48,9	49,5	0,6
Kintlévőségek időtartama (nap)	39,2	36,9	–2,4
Szállítói tartozások időtartama (nap)	45,5	42,5	–2,9
Jövedelemhelyzet			
Bruttó termelési érték	2 915 798	3 038 395	122 598
Nettó termelési érték	658 574	710 858	52 284
Folyó termelőfelhasználás	2 209 422	2 269 479	60 057
Bruttó hozzáadott érték	706 376	768 916	62 540
Élő munka hatékonysága	34,5	37,3	2,8
Eszközhatékonyság	0,7	0,7	0,0
Jövedelmezőség			
Árbevétel-arányos adózott eredmény, ROS (%)	2,5	3,3	0,8
Tőkearányos adózott eredmény, ROE (%)	9,4	11,7	2,3
Eszközarányos adózott eredmény, ROA (%)	3,6	4,7	1,1
Befektetett eszköz jövedelmezősége (%)	7,6	9,8	2,2
Bérijövedelmezőség (%)	27,1	35,4	8,3
1 főre jutó adózott eredmény	86,6	124,9	38,2
Saját tőke jövedelmezősége (%)	10,2	13,0	2,8
Alaptőke jövedelmezősége (%)	32,7	43,1	10,5
Tőkeáttételi mutatók			
Eladósodottság foka (%)	57,2	55,6	–1,6
Eladósodottság mértéke (%)	148,5	138,7	–9,8
Nettó eladósodottság foka (%)	82,8	75,7	–7,1

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

9. melléklet: A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai (élelmiszerek, italok, dohánytermékek)

Megnevezés	2014	2015	Növekedés (+), csökkenés (-)	2015. évi a 2014. évi százalékában
	millió HUF			
Vállalkozások száma				
Összesen	5 332	5 198	-134	97,5
Eszközállomány folyó áron, millió HUF				
A. Befektetett eszközök	1 090 627	1 181 476	90 849	108,3
I. Immateriális javak	31 365	37 978	6 613	121,1
1. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	1 452	2 139	687	147,3
II. Tárgyi eszközök	991 043	1 035 286	44 243	104,5
1. Ingatlanok	477 243	502 253	25 010	105,2
2. Műszaki gépek, berendezések, jármű	343 425	364 927	21 502	106,3
3. Tenyészállatok	860	287	-573	33,4
4. Beruházások, felújítások	62 349	57 016	-5 334	91,4
5. Egyéb berendezés	47 352	50 908	3 556	107,5
6. Egyéb	59 813	59 894	81	100,1
III. Befektetett pénzügyi eszközök	68 219	108 213	39 994	158,6
B. Forgóeszközök	1 164 143	1 251 780	87 637	107,5
I. Készletek	440 701	468 098	27 397	106,2
II. Követelések	576 580	624 221	47 641	108,3
III. Értékpapírok	15 621	17 870	2 249	114,4
VI. Pénzeszközök	131 240	141 590	10 350	107,9
C. Aktív időbeli elhatárolások	24 791	37 981	13 189	153,2
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 279 561	2 471 237	191 676	108,4
Eszközállomány forrásai folyó áron, millió HUF				
D. Saját tőke	877 863	991 066	113 202	112,9
I. Jegyzett tőke	252 697	267 775	15 078	106,0
II. Jegyzett, de be nem fizetett tőke	-256	-400	-144	156,2
III. Tőketartalék	222 204	210 147	-12 058	94,6
IV. Eredménytartalék	201 924	270 536	68 612	134,0
V. Egyéb tartalékok	167 436	178 305	10 869	106,5
VI. Mérleg szerinti eredmény	33 858	64 703	30 845	191,1
E. Céltartalékok	14 677	14 122	-555	96,2
F. Kötelezettségek	1 303 822	1 374 613	70 790	105,4
I. Hátrasorolt kötelezettségek	17 878	51 739	33 860	289,4
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	333 864	405 672	71 807	121,5
1 Hosszú lejáratú beruházási hitelek	99 229	82 438	-16 791	83,1
2. Tul. által nyújtott hosszú lej. kölcsön	59 439	51 607	-7 832	86,8
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	952 080	917 202	-34 877	96,3
1. Rövid lejáratú köt. áruszállításból	322 281	313 185	-9 096	97,2
2. Rövid lejáratú köt. tul. szembeni	131 189	105 642	-25 547	80,5
3. Rövid lejáratú hitelek, kölcsönök	200 038	171 569	-28 469	85,8
G. Passzív időbeni elhatárolások	83 198	91 437	8 239	109,9
FORRÁSOK ÖSSZESEN	2 279 561	2 471 237	191 676	108,4

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

10. melléklet: Az élelmiszeripari vállalkozások szakágazatainak főbb pénzügyi adatai 2014–2015-ben

Megnevezés	Vállalkozások száma		Értékesítés nettó árbevétele		Adózás előtti eredmény		Saját tőke		Saját tőkére vetített jövedelmezőség		Árbevétel arányos jövedelmezőség		Kötelezettségek	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása	595	552	799 799	787 953	17 495	27 594	145 785	165 879	12	17	2	4	248 885	237 392
Húsfeldolgozás, -tartósítás	390	358	355 273	339 734	6 264	10 788	57 258	68 707	11	16	2	3	113 065	104 250
Baromfiús feldolgozás, tartósítása	132	126	324 452	324 080	9 611	12 072	57 846	63 220	17	19	3	4	86 986	82 064
Hús-, baromfiús-készítmény gyártása	73	68	120 074	124 139	1 620	4 733	30 681	33 952	5	14	1	4	48 834	51 078
Halfeldolgozás, -tartósítás	11	11	367	282	-120	145	-308	-160	39	-91	-33	52	852	654
Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	489	489	213 172	218 461	9 184	11 651	99 026	107 371	9	11	4	5	114 027	115 047
Növényi, állati olaj gyártása	62	61	187 628	209 319	-233	6 216	16 720	20 687	-1	30	0	3	119 246	127 749
Tejfeldolgozás	122	127	313 146	288 532	2 212	9 464	54 655	67 498	4	14	1	3	89 340	77 531
Tejtermék gyártása	24	35	5 829	7 528	222	342	1 105	1 560	20	22	4	5	2 688	3 399
Jégkrém gyártása	98	92	307 318	281 004	1 990	9 123	53 551	65 939	4	14	1	3	86 652	74 132
Malomipari termék, keményítő gyártása	133	130	225 703	231 134	23 941	15 229	75 412	75 411	32	20	11	7	72 674	77 594
Malomipari termék gyártása	123	119	127 286	133 228	4 800	1 409	42 061	41 380	11	3	4	1	52 804	54 293
Keményítő, keményítőtermék gyártása	10	11	98 417	97 906	19 141	13 820	33 351	34 031	57	41	19	14	19 870	23 301
Pékáru, tésztafélék gyártása	1 552	1 506	274 940	281 005	9 532	11 562	82 596	93 067	12	12	3	4	94 981	90 668
Kenyér; friss pékáru gyártása	1 289	1 238	154 385	151 454	3 899	4 550	36 383	40 610	11	11	3	3	45041	42 904
Tartósított lisztes áru gyártása	150	152	40 831	42 764	1 342	962	21 723	21 994	6	4	3	2	13 959	16 306
Tésztafélék gyártása	113	116	79 724	86 786	4 290	6 050	24 490	30 463	18	20	5	7	35 981	31 458
Egyéb élelmiszer gyártása	664	674	383 239	502 010	16 352	19 403	106 368	137 698	15	14	4	4	166 892	187 138
Cukorgyártás	7	7	82	102	-20	-166	88	2 129	-23	-8	-25	-163	55	446
Takarmány gyártása	158	157	324 226	327 772	14 615	16 698	82 326	97 670	18	17	5	5	125 111	160 642
Italgyártás	1 539	1 483	419 765	449 414	3 254	11 647	175 807	190 472	2	6	1	3	241 061	241 918
Dohánytermék gyártása	7	8	145 471	154 207	-1 889	149	39 476	35 472	-5	0	-1	0	30 752	58 280
Összesen	5 332	5 198	3 287 457	3 450 088	94 342	129 759	877 863	991 066	11	13	3	4	130 3822	1 374 613

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

11. melléklet: Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2015-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)

Megnevezés	Vállal- kozások száma	Értékesítés nettó árbevétele	Saját tőke	Jegyzett tőke	Jegyzett tőke		Adózás előtti eredmény	Árbevétel- arányos adózás előtti eredmény, %	Sajáttőke- előtti	
					belföldi magán	külföldi				
		millió HUF			tulajdon aránya, %		millió Ft			
Adózás előtti eredmény jellege szerint										
Nyeréséges	3 036	3 119 475	890 810	207 794	16,10	51,81	160 954	5,16	18,07	
Veszteséges	1 944	330 487	99 949	59 338	20,67	40,87	-31 196	-9,44	-31,21	
0 eredményű	218	126	307	642	80,74	14,91	0	0	0	
Összesen	5 198	3 450 088	991 066	267 775	17,26	49,30	129 759	3,76	13,09	
Foglalkoztatottak száma szerint										
0	1 302	7 611	16 551	9 463	40,09	16,22	-863	-11,34	-5,21	
1	831	18 865	10 710	5 683	56,23	32,50	-84	-0,44	-0,78	
2-9	fő közötti létszám	1 699	123 016	55 490	15 287	50,19	5,32	2 213	1,8	3,99
10-49		1 018	481 387	185 961	46 273	29,79	33,27	18 709	3,89	10,06
50-249	292	1 099 159	344 449	68 083	22,50	42,00	45 453	4,14	13,2	
250 fő és nagyobb	56	1 720 050	377 905	122 987	2,00	68,16	64 330	3,74	17,02	
Összesen	5 198	3 450 088	991 066	267 775	17,26	49,30	129 759	3,76	13,09	
Gazdálkodási forma szerint										
Kft.	4 184	2 573 155	739 762	164 935	20,83	56,08	108 972	6,86	14,73	
Rt.	128	834 429	237 059	100 823	10,54	38,60	19 359	3,81	8,17	
Szövetkezet	190	6 128	2 882	556	97,57	0,00	214	2,98	7,43	
Bt.	634	27 710	9 757	1 230	51,08	46,44	1 129	7,68	11,57	
Nonprofit szervezet	9	30	70	16	56,52	0,00	-2	-25,93	-3,35	
Egyéb	53	8 636	1 536	216	30,88	12,17	87	15,62	5,66	
Összesen	5 198	3 450 088	991 066	267 775	17,26	49,30	129 759	3,76	13,09	
Vállalkozások nagysága szerint										
Mikro vállalkozás	3 796	116 091	75 907	29 718	48,46	13,81	56	0,05	0,07	
Kisvállalkozás	1 019	424 892	172 330	44 572	30,84	32,35	16 786	3,95	9,74	
Középvállalkozás	292	1 048 465	301 759	61 518	22,77	45,09	41 859	3,99	13,87	
Nagyvállalkozás	62	1 854 941	430 217	127 624	3,17	3,17	72 123	3,89	16,76	
Egyéb vállalkozás	29	5 698	10 853	4 343	3,09	64,98	-1 065	-18,68	-9,81	
Összesen	5 198	3 450 088	991 066	267 775	17,26	49,30	129 759	3,76	13,09	

Forrás: NAV-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Hivatkozások jegyzéke

1. KSH (2015a): A mezőgazdaság szerepe a nemzetgazdaságban, 2015. Budapest, Központi Statisztikai Hivatal. www.ksh.hu
2. KSH (2015b): STADAT. Alkalmazásban állók létszáma a nemzetgazdaságban (2000-2015), 2015. Budapest, Központi Statisztikai Hivatal. www.ksh.hu
3. KSH (2015c): STADAT. Alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a nemzetgazdaságban (2000-2015), 2015. Budapest, Központi Statisztikai Hivatal. www.ksh.hu
4. KSH (2015d): STADAT. Agrárrolló (2000-2015), 2015. Budapest, Központi Statisztikai Hivatal. HYPERLINK „<http://www.ksh.hu>” www.ksh.hu

Jogszabályok

5. 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlesztésük támogatásáról